

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Nela Mencová

Přezkum přihlášených pohledávek v insolvenčním řízení

Diplomová práce

Olomouc 2022

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Přezkum přihlášených pohledávek v insolvenčním řízení* vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Pardubicích dne 6. 1. 2022

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé diplomové práce JUDr. Kláře Hamulákové, Ph.D. a Mgr. Petrovi Kyselákovi za jejich odbornou pomoc a čas, který mi věnovali. Dále bych chtěla poděkovat mé rodině, příteli a přátelům za jejich podporu po celou dobu studia.

Obsah

Seznam použitých zkratk	6
Úvod	7
1 Insolvenční řízení – úvod do problematiky	9
1.1 Procesní subjekty insolvenčního řízení	9
1.2 Úpadek dlužníka	9
1.2.1 Zahájení insolvenčního řízení	11
1.2.2 Způsoby řešení úpadku	12
2 Přihlašování pohledávek do insolvenčního řízení	14
2.1 Podání přihlášky a lhůta k jejímu podání	14
2.2 Náležitosti a přílohy přihlášky	15
2.3 Zajištěné pohledávky	16
2.4 Podmíněné pohledávky	17
2.5 Pohledávky za majetkovou podstatou a jim postavené na roveň	18
2.6 Přihlašování zahraničních věřitelů	19
2.7 Podřízené pohledávky	20
2.8 Pohledávky vyloučené z uspokojení	21
2.9 Peněžité a nepeněžité pohledávky	21
2.10 Splatné a nesplatné pohledávky	22
3 Přezkumné jednání a přezkoumání přihlášených pohledávek	24
3.1 Seznam přihlášených pohledávek	25
3.2 Příprava insolvenčního správce na přezkumné jednání	26
3.3 Doba konání, průběh přezkumného jednání a přítomnost dlužníka	26
3.4 Postavení insolvenčního správce a soudu při přezkumném jednání	28
3.5 Online přezkumné jednání	28
4 Popření přihlášených pohledávek	30

4.1	Popření pravosti pohledávky	30
4.2	Popření výše pohledávky	31
4.2.1	Nadhodnocená zajištěná pohledávka	31
4.2.2	Ručení	32
4.2.3	Zhoršení postavení jiného věřitele	33
4.3	Popření pořadí pohledávky	33
4.4	Popření nevykonatelné pohledávky	34
4.5	Popření vykonatelné pohledávky	34
4.6	Popření pohledávek insolvenčním správcem	35
4.7	Popření pohledávek dlužníkem a věřitelem	36
4.8	Změna stanoviska	36
4.9	Účinky popření pohledávky	37
5	Zjištění pohledávky	38
6	Incidenční spory	39
6.1	Obecná ustanovení	39
6.2	Projednání incidenčního sporu	40
6.3	Rozhodnutí o incidenčním sporu	41
6.4	Náklady řízení	41
6.5	Závaznost rozsudku	43
6.6	Pokračování incidenčního sporu po skončení insolvenčního řízení	43
7	Závěr	44
	Seznam použitých zdrojů	46
	Abstrakt	51
	Summary	52
	Klíčová slova	53
	Key words	54

Seznam použitých zkratk

- IZ zákon č. 182/2006 Sb., zákon o úpadku a způsobech jeho řešení
 (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů
- OSŘ zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších
 předpisů

Úvod

Pro téma své diplomové práce jsem zvolila oblast insolvenčního práva, přesněji přezkum přihlášených pohledávek v insolvenčním řízení dle zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů. Rozhodla jsem se pro toto téma z důvodu, že jde o odvětví práva, které se rychle rozvíjí a prochází častými novelami, proto je obtížné s aktuální úpravou udržet „krok“. Pro lidi, kteří se v souvislosti se svou právní praxí setkají s insolvenčním právem jen náhodně, je pak těžké se zorientovat.

Cílem mé práce je ve světle aktuální právní úpravy přiblížit oblast přezkumu pohledávek, jakožto i jejich uplatnění, a poskytnout tak ucelený rámec této problematiky. Většina diplomových prací se doposud zaměřuje pouze na samotné uplatňování pohledávek, jejich dělení a postavení, avšak téměř žádná práce se nevěnuje přezkumu pohledávek jako takovému. Přezkum přihlášených pohledávek je přitom jedna ze stěžejních činností insolvenčního správce a také velmi důležitá fáze insolvenčního řízení, proto si zaslouží náležitou pozornost.

Při psaní práce jsem pracovala s právními předpisy, judikaturou, odbornými články a též s komentářovou literaturou. Nejvíce jsem využívala komentáře Sprinz, Petr a kol. a Moravec, Tomáš, Kotoučová, Jiřina a Kol., a to zejména z toho důvodu, že se jedná o komentáře nejaktuálnější. Oba komentáře jsou srozumitelně psané, ale o něco lépe se mi pracovalo s komentářem Sprinz, Petr a kol. V tomto komentáři jsem ocenila velké množství judikatury a podrobnost textu. Co se týká komentářů Hášová a kol., které jsou sice také poměrně obsáhlé, avšak v hodně částech už vzhledem k nedávným novelám neaktuální, proto určité pasáže již nebyly pro mou práci použitelné.

Předložená práce je rozdělena celkem do šesti kapitol. Na začátku velmi krátce obecně nastiňuji insolvenční řízení jako takové, zejména procesní subjekty, zahájení insolvenčního řízení, účinky zahájení řízení a způsoby řešení úpadku. Tato část práce slouží jako úvod do problematiky přezkumného jednání.

Po úvodní kapitole se zaměřuji na pohledávky, které se v rámci insolvenčního řízení uplatňují. Uvádím zde způsob jejich uplatnění, náležitosti, které musí být splněny, a jejich dělení. Hlavními otázkami této kapitoly jsou: Jakým způsobem mohou věřitelé uplatňovat své pohledávky? Je stanovena lhůta k jejich uplatnění?

V kapitole třetí se věnuji samotnému přezkumnému jednání, zejména jeho vymezení a průběhu. Mimo jiné zde zmiňuji, jaké dokumenty je potřeba k přezkumnému jednání vyhotovit.

V této kapitole zodpovídám otázky: Jaký je rozdíl mezi přezkumným jednáním v případě oddlužení a konkursu? Jaké je postavení insolvenčního správce při přezkumném jednání? Je nutná osobní účast dlužníka na přezkumném jednání?

Následně se v práci zabývám popíráním pohledávek, a to jak z pozice insolvenčního správce, dlužníka, tak i věřitele. Zároveň zde konkrétně rozebírám jednotlivé způsoby popření – výše, pořadí a pravosti pohledávky, a též jaké účinky vyvolává popření pohledávky. Důležitou otázkou je: Jaký je vzájemný vztah mezi jednotlivými způsoby popření?

Poté krátce nastiňuji význam zjištění pohledávky a jaký vliv má popření pohledávky na její zjištění.

V šesté kapitole rozebírám incidenční spory. Zprvu obecně definuji samotné incidenční spory a dále se již zaměřuji, vzhledem k tématu práce, na spory vznikající v souvislosti s popřením výše, pořadí či pravosti pohledávky. Uvádím zde, jaký soud a jakým způsobem rozhoduje o incidenčních sporech a též jaké vznikají náklady v rámci incidenčního řízení.

1 Insolvenční řízení – úvod do problematiky

Insolvenční řízení je jedním z druhů civilního procesu a kloubí v sobě prvky jak řízení nalézacího, tak řízení vykonávacího. Hlavním právním předpisem pro úpadkové řízení v České republice je zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (ve znění pozdějších předpisů), tzv. insolvenční zákon.

Cílem insolvenčního řízení je navrátit osoby, které se potýkají s dluhy, zpět do ekonomického života, a zároveň v co nejvyšší možné míře dosáhnout uspokojení věřitelů.¹ Jak tedy komentuje Pilátová a kol., „Znamená to tedy, že insolvenční řízení má smysl jedině za předpokladu, že v majetkové podstatě existuje takový majetek, z něhož by mohly být alespoň částečně uspokojeny pohledávky věřitelů.“² Za majetek fyzických osob lze přitom jistě považovat i jejich pravidelný příjem z pracovně-právního poměru, případně příjem, který mají jako osoby samostatně výdělečně činné či příjem zajištěný od třetí osoby určený pro insolvenční řízení, a to nejčastěji prostřednictvím darovací smlouvy.

1.1 Procesní subjekty insolvenčního řízení

Procesní subjekty jsou činitelé, kteří mají právní vliv na průběh insolvenčního řízení.³ Jde o insolvenční soud, insolvenčního správce, účastníky řízení, likvidátora dlužníka a státní zastupitelství vystupující v rámci insolvenčního řízení či incidenčního sporu. Pojem účastníci řízení je užší než procesní subjekty. Jsou jimi dlužník a věřitelé uplatňující práva vůči dlužníkovi (§ 9 zákona č. 182/2006 Sb., zákon o úpadku a způsobech jeho řešení). Všechny tyto subjekty mají jednak procesní práva, jednak procesní povinnosti.⁴ Insolvenční zákon pak výslovně uvádí, že „Vedlejší účastenství není v insolvenčním řízení přípustné, ustanovení § 16 odst. 2 tím není dotčeno“ (§ 14 odst. 1 IZ). Výjimka vedlejšího účastenství je tedy připuštěna pouze pro incidenční spory.

1.2 Úpadek dlužníka

Základním předpokladem insolvenčního řízení je úpadek, popřípadě hrozící úpadek dlužníka, což je stimulem pro zahájení insolvenčního řízení. O hrozící úpadek se jedná tehdy,

¹ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*, 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2018. s. 54.

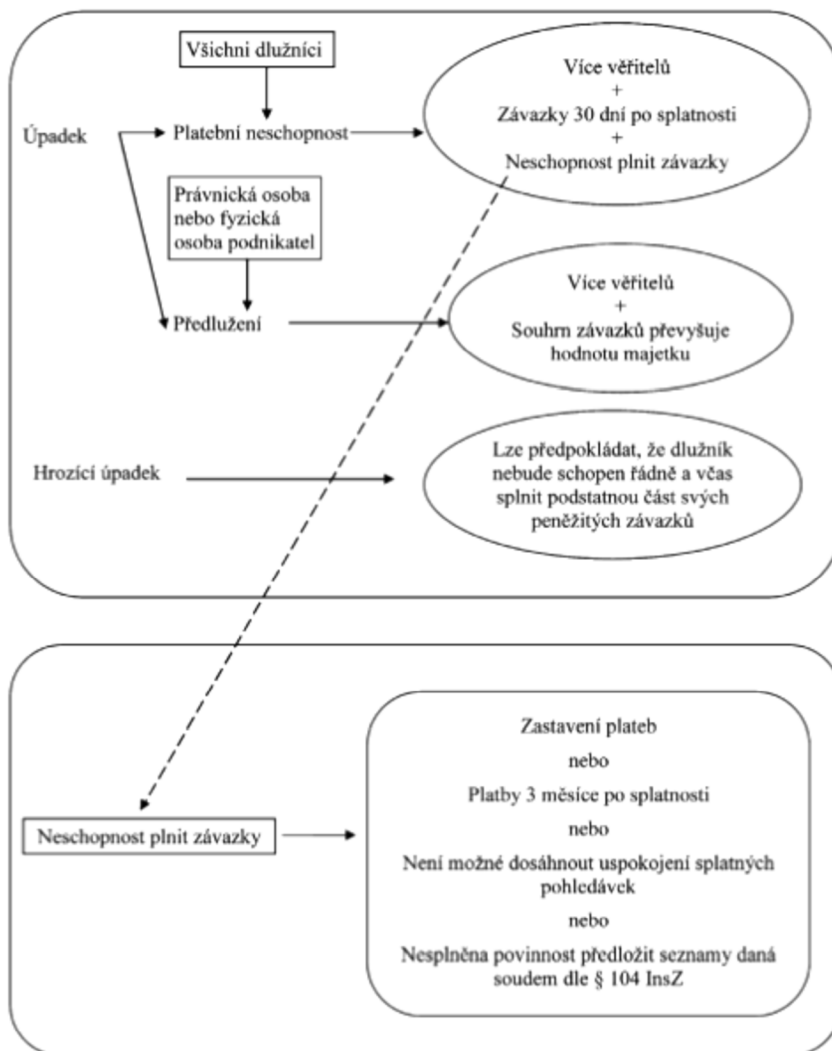
² PILÁTOVÁ, Jana a kol. *Likvidace obchodních společností*. 5. vydání. ANAG, 2014. s. 94

³ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*, 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2018. s. 13.

⁴ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*, 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2018. s. 13.

„lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků“ (§ 3 odst. 5 IZ).

Pojem úpadek je v insolvenčním zákoně vymezen třemi podmínkami, které musí být pro to, aby byla dlužníková situace považována za úpadek, splněny současně (viz schéma 1).

Obr. 1: Vymezení úpadku⁵

Prvním předpokladem úpadku je, aby měl dlužník více věřitelů. Dlužník nacházející se v úpadku tedy musí mít alespoň 2 věřitele. Horní hranice počtu věřitelů není určena. Druhou podmínku představuje splatnost závazků. Peněžité závazky dlužníka musí být více než 30 dnů po lhůtě splatnosti. Poslední zákonem stanovenou podmínkou je neschopnost dlužníka tyto závazky plnit⁶. Za stav, kdy dlužník není schopen své peněžité závazky plnit, je přitom považována okolnost, kdy dlužník přerušil placení značné části svých závazků, nebo je neplní

⁵ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*, 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 110.

⁶ MORAVEC, Tomáš, KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 17.

déle než 3 měsíce po lhůtě jejich splatnosti, dále také, jestliže nelze vůči dlužníkovi uspokojit některé závazky, které jsou již zesplatněny, formou výkonu rozhodnutí či exekucí, nebo když dlužník na pobídku insolvenčního soudu nepředložil seznam majetku, závazků, zaměstnanců a dokumenty prokazující úpadek/hrozící úpadek (§ 3 odst. 2 písm. a) až d) IZ). K domněnkám platební neschopnosti uvádí Pilátová a spol.⁷ to, že pokud dlužník tyto předpoklady nevyvrátí, je prokázána jeho platební neschopnost, avšak dále konstatuje, že tímto dle judikatury není dokázáno, že dlužník má více věřitelů nebo že dlužník má peněžité závazky více než 30 dnů po lhůtě splatnosti.⁸

1.2.1 Zahájení insolvenčního řízení

Insolvenční řízení řadíme mezi řízení návrhová, tzn. že může být zahájeno pouze na návrh. Aktivní legitimaci k podání insolvenčního návrhu má dlužník a jeho věřitelé. V případě hrozícího úpadku se okruh možných navrhovatelů zužuje pouze na dlužníka.⁹ Také existují výjimky, kdy návrh může podat Česká národní banka, a to v případě úpadku finanční instituce¹⁰ nebo i sám insolvenční správce, pokud chce zahájit vedlejší insolvenční řízení.¹¹ Pokud by návrh na zahájení insolvenčního řízení obsahoval vady, soud jej může odmítnout (§ 128, § 128a IZ). Též soud návrh odmítne, pokud neobsahuje zákonem požadované přílohy, které nebyly ani přes výzvu soudu doplněny (§ 128 odst. 2 IZ). S návrhem se také může soud vypořádat tak, že jej zamítne, je-li návrh nedůvodný či řízení zastavit pro nedostatek podmínek řízení, které nelze odstranit nebo se je odstranit nepodařilo. Zastavit řízení může také pro zpětvzetí insolvenčního návrhu, pro nezaplacení zálohy dle § 180 IZ či pro nedostatek podmínek řízení (§ 104 OSŘ).

Samotné řízení je zahájeno dnem, kdy insolvenční návrh dojde věcně příslušnému soudu, přičemž místní příslušnost být dána nemusí.¹² Dojde-li návrh místně nepřislušnému soudu, tak i nepřislušný soud uveřejní v insolvenčním rejstříku vyhlášku o zahájení insolvenčního řízení. Věcně příslušnými soudy v insolvenčním řízení jsou soudy krajské. Místně příslušným v případě fyzických osob je pak soud, v jehož obvodu je obecný soud dlužníka, u právnických osob je to obecný soud dlužníka ke dni předcházejícímu o 6 měsíců dni, kdy byl podán insolvenční návrh (§ 7 IZ). Účinky zahájení řízení nastávají ovšem až zveřejněním vyhlášky,

⁷ PILÁTOVÁ, Jana a kol. *Likvidace obchodních společností*. 5. vydání. ANAG, 2014. s. 95.

⁸ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26.10.2010 č.j. 29 NSČR 17/2009-A-84, sp. zn. KSUL 77 INS 4542/2008.

⁹ MORAVEC, Tomáš, KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 311.

¹⁰ HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 336.

¹¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/848, o insolvenčním řízení, ustanovení čl. 37.

¹² MORAVEC, Tomáš, KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 305.

kteřou se zahájení řízení oznamuje. Vyhláška musí být uveřejněna do 2 hodin od dojití insolvenčního návrhu soudu¹³, je-li však s návrhem na zahájení insolvenčního řízení spojen návrh na povolení oddlužení, uveřejní soud vyhlášku nejpozději do 3 pracovních dnů (§ 101 odst. 2 IZ).

Se zahájením insolvenčního řízení se pojí řada hmotněprávních a procesních účinků. Jedním z účinků je například, že pohledávky a jiná práva týkající se majetkové podstaty nemohou být uplatněny žalobou, lze-li je uplatnit přihláškou. Jestliže bude podána žaloba, tak „řízení o žalobě podané věřitelem po zahájení insolvenčního řízení soud zastaví po právní moci rozhodnutí o úpadku, je-li předmětem žaloby pohledávka, kterou věřitel mohl přihlásit do insolvenčního řízení (§ 104 odst. 1 OSŘ., § 109 odst. 1 písm. a) IZ); to platí i tehdy, byl-li již prohlášen konkurs na majetek dlužníka.“¹⁴ Jako další účinky lze uvést, že výkon rozhodnutí či exekuci, která by postihovala majetek, který náleží do majetkové podstaty lze nařídít nebo zahájit, nelze jej však provést, věřitelé dlužníka jsou oprávněni uplatnit své pohledávky přihláškou, a to i v případě, že insolvenční soud ještě nezveřejnil výzvu k podávání přihlášek apod. (§ 109 IZ).

1.2.2 Způsoby řešení úpadku

Úpadek dlužníka se dá v rámci insolvenčního řízení řešit více způsoby, a to buď formou oddlužení, konkursu, reorganizace či zvláštními způsoby řešení úpadku.¹⁵

Konkurs je likvidačním způsobem řešení úpadku a může být prohlášen jak na fyzické osoby, tak na osoby právnické. Podstatou konkursu je poměrné uspokojení zjištěných věřitelů ze zpeněžení majetkové podstaty (§ 244 IZ). Neuspokojené pohledávky po skončení konkursu však nezanikají a mohou být nadále vymáhány. V rámci konkursu rozlišujeme ještě tzv. nepatrný konkurs, který se týká jen výslovně stanovených případů. Nepatrný konkurs tedy není samostatným způsobem řešení úpadku, ale pouze zvláštním případem konkursu.¹⁶ O nepatrný konkurs jde, pokud je dlužník fyzickou osobou nepodnikající nebo je podnikatelem, u kterého

¹³ MORAVEC, Tomáš, KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 328.

¹⁴ Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 6. 2011, sp. zn. 36 Co 13/2011.

¹⁵ HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 44.

¹⁶ MLEJNKOVÁ, Ivana. *Nepatrný konkurs* [online]. *Insolvencni-zakon-komentar.cz*, 11. 11. 2019 [cit. 28. října 2021]. Dostupné na < <https://www.insolvencni-zakon-komentar.cz/onb/33/nepatrný-konkurs-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFETumJs0KVDbHZYzt0URMgYwhxuA/> >.

nebyl zjištěn obrat za poslední účetní období přesahující 2 miliony korun českých a současně nemá více než 50 věřitelů.¹⁷

Reorganizace je sanačním způsobem řešení úpadku a může se týkat pouze podnikajících dlužníků. Smyslem je zachování provozu podniku, ale zároveň stanovení určitých sanačních opatření neboli „*opatření k ozdravení hospodaření*“¹⁸, které schválil soud a jejichž dodržování je kontrolováno ze strany věřitelů. Sanační opatření, rozdělení věřitelů do skupin, rozsah jejich uspokojení apod. pak obsahuje reorganizační plán, který je základním dokumentem pro schválení reorganizace, a který podléhá schválení soudu. Reorganizace pak skončí splněním tohoto plánu, o čemž soud vydá usnesení.

Oddlužení opět řadíme mezi sanační způsoby řešení úpadku a je jedním ze způsobů řešení úpadku, kterým lze řešit nejen úpadek, ale též hrozící úpadek. Cíl oddlužení pak zmiňuje usnesení Nejvyššího soudu: „*Při oddlužení není kladen hlavní důraz na maximální uspokojení věřitelů, nýbrž cílem je umožnit dlužníkovi, splňuje-li pro to všechny zákonné předpoklady, aby se oddlužil – osvobodil od dluhů a znovu bez dluhů zapojil do ekonomického života. Jednou z podmínek přitom je, že dlužník k oddlužení musí přistupovat poctivě.*“¹⁹ V oddlužení mohou být jak fyzické osoby, tak právnické osoby, které podle zákona nejsou považovány za podnikatele a současně nemají dluhy z podnikání. Dluh z podnikání pak není překážkou, pokud věřitel o jehož pohledávku jde s oddlužením souhlasí nebo jde o pohledávku zajištěného věřitele či jde o neuspokojenou pohledávku z insolvenčního řízení, které skončilo zrušením konkursu (§ 389 IZ). Oddlužení pak lze řešit dvěma způsoby, a to buď formou zpeněžení majetkové podstaty nebo splátkovým kalendářem se zpeněžením majetkové podstaty. Celková doba oddlužení činí 5 let. Doba může být zkrácena na 3 roky, pokud dlužník splní za 3 roky alespoň 60% dluhů nebo pobírá-li starobní nebo invalidní důchod 2. či 3. stupně. V této práci se budu věnovat zejména oddlužení.

¹⁷ MORAVEC, Tomáš, KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 1150.

¹⁸ HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 1201.

¹⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2012, sp. zn. 5 NS ČR 32/11.

2 Přihlašování pohledávek do insolvenčního řízení

Před objasněním samotného přezkumu pohledávek je nejprve třeba vymezit pojem pohledávka a způsob jejího uplatnění, jelikož uvedené je pro další část práce klíčové.

Pohledávce věřitele odpovídá dluh dlužníka jako povinnost uspokojit právo věřitele jeho splněním. Jinak řečeno pohledávka je právem na plnění.²⁰ Pohledávka věřitele však může být v insolvenčním řízení uspokojena pouze tehdy, je-li s ní spojen nárok. Nárok je vlastnost pohledávky umožňující věřiteli domoci se svého práva u soudu. Výjimku pak představují nesplatné a podmíněné pohledávky, jelikož nesplatná pohledávka získává nárok až okamžikem splatnosti, podmíněná pohledávka až splněním podmínky. Ustanovení § 2 písm. h) InsZ definuje přihlášku pohledávky jako: „*procesní úkon, kterým věřitel uplatňuje uspokojení svých práv insolvenčním řízením*“ (§ 2 písm. h) IZ). Věřitelé přitom nemají dané přihlašování svých pohledávek do insolvenčního řízení jako povinnost, avšak k tomu, aby mohli v insolvenčním řízení uplatňovat svá práva a povinnosti a být tak účastníkem řízení, je nutné, aby svou pohledávku do řízení přihlásili.²¹

2.1 Podání přihlášky a lhůta k jejímu podání

Přihlášku pohledávky věřitelé předkládají na standardizovaném formuláři²², který lze nalézt na stránkách insolvenčního rejstříku. Přihlášku pak věřitelé podávají u příslušného insolvenčního soudu, což je, jak jsem již zmiňovala výše krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud dlužníka (§ 7 IZ). V případě, že přihláška nebude podána na předepsaném formuláři, bude se jednat o vadné podání, které je možné na výzvu insolvenčního soudu zhojit (§ 43 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád). Avšak nebude-li nedostatek formy ani ve lhůtě stanovené soudem odstraněn, povede to k jejímu odmítnutí (§ 43 odst. 2 OSŘ).

Přihlášky pohledávek mohou věřitelé podávat již od okamžiku zahájení insolvenčního řízení. Lhůtu pro podávání přihlášek pak stanovuje soud v usnesení o úpadku a činí 2 měsíce od zveřejnění usnesení o úpadku v insolvenčním rejstříku. Jedná se o lhůtu procesně právní, proto k jejímu zachování postačí, pokud je přihláška pohledávky poslední den lhůty předána orgánu, který ji má doručit.²³ K později uplatněným přihláškám soud nepřihlíží a takové

²⁰ HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054)*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 1.

²¹ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*, 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2018, s. 117.

²² MORAVEC, Tomáš, KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 724.

²³ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29.4.2008, sp. zn. KSHK 41 INS 128/2008, 1 VSPH 8/2008.

příhlášky odmítá.²⁴ Rozdílnou úpravu běhu lhůty mají pouze zahraniční věřitelé, kterým lhůta počíná běžet až od doručení výzvy dle § 430 IZ.²⁵ Jestliže však byla přihláška pohledávky sice podána opožděně, ale insolvenční správce ji tzv. zjistil, nelze již pohledávku pro opožděnost odmítnout dle § 185 IZ.²⁶

Problém pak může představovat situace, kdy věřitel podá přihlášku u nepříslušného soudu, jelikož s podáním přihlášky jsou spojeny hmotněprávní účinky jako například stavění promlčecích lhůt, které by však v tomto případě nenastaly. Je-li tedy přihláška podána u nepříslušného soudu, tak tento soud má sice povinnost přihlášku doručit soudu příslušnému, avšak zákon k tomu nestanoví žádnou lhůtu. Může tedy dojít například k promlčení pohledávky, jelikož podání přihlášky vyvolává účinky až v okamžiku, kdy je přihláška doručena soudu příslušnému. Věřitel se pak následně nemůže domáhat navrácení lhůty ani případné náhrady škody.²⁷ Z toho vyplývá, že při podávání přihlášky by si věřitelé měli dát pozor na to, aby přihlášku zaslali příslušnému soudu a nedošlo nesprávným podáním k případnému promlčení jejich pohledávky či k uplynutí lhůty pro přihlašování pohledávek.

2.2 Náležitosti a přílohy přihlášky

Jak jsem již uvedla, jednou z náležitostí přihlášky je, aby byla uplatněna na předepsaném formuláři (§ 80a odst. 3 IZ). Díky tomu, že se pohledávka podává na předepsaném formuláři, který věřitele navede, co vše je v přihlášce nezbytné uvést, je její přihlášení poměrně jednoduché. Přihláška musí obsahovat jak obecné náležitosti vyplývající z občanského soudního řádu (kdo jej činí, kterému soudu je určena, co tím sleduje a čeho se týká), tak i náležitosti zvláštní stanovené přímo insolvenčním zákonem a vyhláškou č. 191/2017 Sb. (důvod vzniku pohledávky, výše přihlašované pohledávky, přílohy pohledávky, ...).²⁸ Přihlášku lze považovat za jakousi obdobu žaloby, proto lze její náležitosti srovnávat právě s náležitostmi žaloby.²⁹ Oproti žalobě však přihláška neobsahuje petit, jelikož ten lze přímo dovodit z ustanovení insolvenčního zákona, a to konkrétně z § 2 písm. h).

Přihláška zároveň musí obsahovat přílohy, které dokládají údaje v ní uvedené. Jedná se zejména o smlouvy, rozhodnutí soudů a jiných orgánů, výpis z obchodního rejstříku, plná moc,

²⁴ HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 757.

²⁵ MACHAČ, Martin. *Přihláška pohledávky známého zahraničního věřitele do insolvenčního řízení ČR* [online]. epravo.cz, 2012 [cit. 11. září 2021]. Dostupné na <<https://www.epravo.cz/top/clanky/prihlaska-pohledavky-znameho-zahranicniho-veritele-do-insolvencniho-rizeni-v-cr-83207.html>>.

²⁶ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 06. 2015 sp. zn. 4 VSPH 42/2015-P10-10.

²⁷ KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon a předpisy související*, 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR a.s., 2016.

²⁸ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*, 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2018, s. 121.

²⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 1. 2003, sp. zn. 29 Cdo 1151/2000.

je-li věřitel zastoupen apod. Povinné přílohy jsou vymezeny zákonem, a to v § 177 IZ a vyhláškou č. 191/2017 Sb., přesněji v § 8 odst. 3.

2.3 Zajištěné pohledávky

Zajištěným věřitelem se dle § 2 písm. g) IZ rozumí věřitel, jehož pohledávka je zajištěna majetkem náležejícím do majetkové podstaty, a zároveň je zajištěna některým ze zákonem uvedených způsobů, a to zástavním právem, zadržovacím právem, omezením převodu nemovitostí, zajišťovacím převodem práva nebo postoupením pohledávky k zajištění či obdobným právem podle zahraniční právní úpravy. Jak uvádí § 166 odst. 2 IZ a judikatura zajištěným věřitelem může být i věřitel, který má vůči dlužníku pouze zástavní pohledávku, tzn. že dlužník je pouze zástavním dlužníkem nikoli dlužníkem osobním.³⁰ Je-li pohledávka zajištěna jiným než výše uvedeným způsobem, nemá pak věřitel v rámci insolvenčního řízení postavení zajištěného věřitele.

Zajištění věřitelé uplatňují své pohledávky přihláškou, a to postupem nastíněným výše. Je ovšem nezbytné, aby se v přihlášce svého zajištění dovolali a současně jej osvědčili³¹, což podotýká i judikatura: „Podle ustanovení § 174 odst. 3 IZ jde-li o pohledávku zajištěnou, musí věřitel v přihlášce uvést, zda uplatňuje právo na její uspokojení ze zajištění a označit druh zajištění a dobu jeho vzniku, nestane-li se tak, má se za to, že právo na uspokojení přihlašované pohledávky ze zajištění v insolvenčním řízení nebylo. Je tedy zřejmé, že je zcela na volbě věřitele, zda svoji zajištěnou pohledávku, uplatní v insolvenčním řízení jako zajištěnou pohledávku či nikoliv.“³² Přihlásit pohledávku jako zajištěnou lze pouze jako celek, čili není možné přihlásit pohledávku z části jako zajištěnou a z části jako nezajištěnou.

Řádně přihlášení zajištění věřitelé se uspokojují přednostně z výtěžku zpeněžení předmětu zajištění. Nastane-li stav, kdy jedna věc zajišťuje více pohledávek, rozhoduje o pořadí uspokojení doba vzniku zajištění, nedohodnou-li se zajištění věřitelé písemně jinak.³³ Není-li zajištěný věřitel v konkursu plně uspokojen z předmětu zajištění, je následně uspokojován jako nezajištěný věřitel. V oddlužení pak záleží, zda oddlužení probíhá způsobem plnění splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty nebo pouze zpeněžením majetkové podstaty. Pokud je oddlužení realizováno formou splátkového kalendáře se zpeněžením

³⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2014 sen. zn. 29 NSČR 39/2014.

³¹ MORAVEC, Tomáš, KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 673.

³² Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14.10.2014 sp. Zn. 104 VSPH 126/2014.

³³ MARŠIKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 336.

majetkové podstaty, uspokojují se zajištění věřitelé pouze z výtěžku zpeněžení předmětu zajištění a ve zbytku se již neuspokojují s ostatními věřiteli. Proto pokud lze předpokládat, že výtěžek zpeněžení bude nižší než kolik by se věřiteli dostalo z budoucích příjmů dlužníka, vyplatí se mu přihlásit svou pohledávku jako nezajištěnou.³⁴ Probíhá-li však oddlužení pouze zpeněžením majetkové podstaty, je situace totožná s konkurzem. To znamená, že ta část pohledávky, která nebyla uspokojena z výtěžku zpeněžení zajištění, se uspokojí stejně jako ostatní nezajištěné pohledávky. „*Je tomu tak proto, že při oddlužení zpeněžením majetkové podstaty se postupuje obdobně podle ustanovení o zpeněžení majetkové podstaty v konkursu a zpeněžení majetkové podstaty při oddlužení má tytéž účinky jako zpeněžení majetkové podstaty v konkursu (§ 398 odst. 2 věta první insolvenčního zákona).*“³⁵

Předmět zajištění se zpravidla oceňuje znalce, a to buď znaleckým posudkem, který oceňuje celou majetkovou podstatu nebo znaleckým posudkem, který oceňuje pouze předmět zajištění. Znalecký posudek obstarává insolvenční správce. Posudek má zejména vliv na určení rozsahu zajištění a tudíž na hlasovací práva věřitele, a to až do doby než dojde ke zpeněžení majetku. Zajištění pak zaniká zpeněžením předmětu zajištění, a je-li věc zapsána ve veřejném seznamu vyhotoví insolvenční správce potvrzení o zániku zajištění.³⁶

2.4 Podmíněné pohledávky

Do insolvenčního řízení se mohou přihlásit i věřitelé, jejichž pohledávka je podmíněná, což znamená, že vznik, změna nebo zánik práva je vázán na určitou podmínku.³⁷ Podmínky můžeme dělit na odkladací (suspensivní), kdy na jejím splnění závisí, zda právní následky nastanou a rozvazovací (rezolutivní), kdy jejím splněním dochází k ukončení účinků právního jednání.³⁸

O podmíněnou pohledávku jde i v případě, kdy osoby poskytující zajištění pohledávky přihlásí svou regresní pohledávku do insolvenčního řízení, a to aniž by zatím věřiteli plnily. Jedná se o podmíněnou pohledávku, která vznikne teprve v budoucnu až splněním suspensivní podmínky. Jak píše komentář: *“tyto „podmíněné“ pohledávky se nezařazují na přezkumné jednání po dobu, po kterou v insolvenčním řízení uplatňuje vůči dlužníku přihlášenou*

³⁴ POŘÍZEK, Jan. *Kdy a za jakých podmínek je možné zpětvzetí práva na uspokojení ze zajištění v insolvenční?* [online]. epravo.cz, 22. 10. 2018 [cit. 13. června 2021]. Dostupné na < <https://www.epravo.cz/top/clanky/kdy-a-za-jakych-podminek-je-mozne-zpetvzeti-prava-na-uspokojeni-ze-zajisteni-v-insolvenci-108267.html> >.

³⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 8. 2018, č. j. MSPH 78 INS 10174/2014, 29 NSČR 150/2016.

³⁶ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 450.

³⁷ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, ustanovení § 548.

³⁸ LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654)*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1956.

pohledávku věřitel, a to v rozsahu v jakém se tyto pohledávky kryjí. ³⁹ Věřitelé totiž mohou mít své pohledávky zajištěny, a to jak věcným zajištěním (např. zástavním právem dle § 1309 OZ), tak zajištěním osobním (např. ručení dle § 2018 a násl. OZ). Nutno upozornit, že pouze okolnost, že pohledávka věřitele je takto zajištěna automaticky neznamena, že se jedná o zajištěného věřitele dle § 2 písm. g) uvedeného výše. To, že se i přihlášený věřitel může domáhat uspokojení své pohledávky vůči třetí osobě, která jeho pohledávku zajišťuje, představuje výjimku z § 5 odst. d) IZ, který zakazuje uspokojení věřitele mimo insolvenční řízení.

Závěrem se sluší zmínit, že osoby, které poskytují zajištění se do insolvenčního řízení mohou dostat i jiným způsobem než přihlášením podmíněné pohledávky, a to změnou v osobě věřitele. Poté, co třetí osoba uhradí dluh za dlužníka a tím uspokojí věřitele vstoupí v insolvenční řízení na jeho místo. Problémem v tomto případě je, že třetí osoba musí důvěřovat původnímu věřiteli, že se do insolvenčního řízení řádně přihlásí.⁴⁰

2.5 Pohledávky za majetkovou podstatou a jim postavené na roveň

Ne všechny pohledávky jsou uplatňovány prostřednictvím přihlášky. Insolvenční zákon výslovně uvádí, které pohledávky se nepřihlašují. Jsou jimi pohledávky za majetkovou podstatou a jim postavené na roveň, jejichž taxativní výčet nalezneme v insolvenčním zákoně (§ 168 an. IZ). Jak píše Hásová ve svém komentáři: „*Pro účely insolvenčního řízení se pohledávkami za majetkovou podstatou rozumí takové pohledávky, které vznikly po zahájení insolvenčního řízení nebo po vyhlášení moratoria. Pohledávkami za majetkovou podstatou jsou i pohledávky, které vznikly po rozhodnutí o úpadku.*“⁴¹ Pohledávky jim postavené na roveň mají obdobnou povahu jako ty za majetkovou podstatou.

Pohledávky za majetkovou podstatou můžeme rozdělit na pohledávky vzniklé po zahájení insolvenčního řízení či po vyhlášení moratoria a na pohledávky vzniklé po vyhlášení úpadku. Mezi pohledávky vzniklé po zahájení insolvenčního řízení můžeme řadit pohledávky předběžného správce, likvidátora a správce podniku a ostatní pohledávky jako pohledávky členů věřitelského výboru, pohledávky ze smlouvy o úvěrovém financování apod. Pohledávkami vzniklými po rozhodnutí o úpadku pak tvoří odměna a hotové výdaje insolvenčního správce, náklady spojené s udržováním a správou, pohledávky likvidátora a

³⁹ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 509.

⁴⁰ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 509.

⁴¹ HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 680.

znalce, pohledávky ze smlouvy uzavřené s osobou s dispozičním oprávněním apod. Pohledávkami postaveným na roveň jsou pak například pracovněprávní pohledávky, pohledávky na náhradu újmy na zdraví, pohledávky na výživném ze zákona apod.⁴²

Pohledávky za majetkovou podstatou a jim postavené na roveň se nepřihlašují u insolvenčního soudu, ale uplatňují se přímo u osoby s dispozičním oprávněním k majetkové podstatě, a to opět na předepsaném formuláři (§ 203 IZ). Kdo je osobou s dispozičním oprávněním, nám stanovuje zákon. Může ji být insolvenční správce, dlužník nebo osoba, která je vlastníkem daného majetku náležejícího do majetkové podstaty.⁴³ O uplatnění věřitel zároveň vždy vyrozumí i insolvenčního správce.

Tyto pohledávky se od přihlašovaných liší zejména způsobem uspokojení a lhůtou k jejich uplatnění. Nejen, že u nich není stanovena lhůta k jejich uplatnění a je tedy možné je uplatnit i po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek, ale zároveň je možné je uspokojit kdykoliv během insolvenčního řízení.⁴⁴ Pohledávky též nejsou předmětem přezkumu a nelze je tedy ani popřít, lze je však zpochybnit podáním žaloby na určení pohledávky za majetkovou podstatou, čímž je zahájen incidenční spor (§ 203a IZ).

2.6 Přihlašování zahraničních věřitelů

I zahraniční věřitelé, přesněji věřitelé, kteří mají své obvyklé místo pobytu, bydliště nebo sídlo v některém členském státě Evropské Unie s výjimkou Dánska se mohou přihlásit do insolvenčního řízení probíhajícího v České republice. Tuto situaci upravuje § 430 IZ, který odráží úpravu přímo aplikovatelného nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 848/2015. Zákon stanovuje insolvenčním soudu zvláštní povinnost uvědomit tzv. známé věřitele o zahájení insolvenčního řízení a o vydání rozhodnutí o úpadku. Tuto svou povinnost soud splní tím, „že jim zvlášť doručí rozhodnutí, kterým se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, rozhodnutí o úpadku nebo jeho zkrácené znění, standardní formulář oznámení a standardní formulář pro přihlašování pohledávek podle přímo použitelného právního předpisu Evropské unie“ (§ 430 odst. 2 IZ). Následně se tito věřitelé, které soud zvlášť uvědomil mohou přihlásit do insolvenčního řízení, přičemž jim lhůta pro přihlášení pohledávky běží až ode dne, kdy jim byla doručena výzva k podávání přihlášek.⁴⁵

⁴² SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 451-462.

⁴³ MORAVEC, Tomáš, KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 819.

⁴⁴ HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 680.

⁴⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 4. 9. 2008, sp. Zn. 29 NSČR 4/2008.

Známým věřitelem pak rozumíme toho věřitele, o kterém se insolvenční soud, předběžný správce či insolvenční správce dozvěděl ze seznamu závazků, účetnictví z korespondence od dlužníka či-li obecně ze spisu. Dokonce například Krajský soud v Hradci Králové umístil výzvu k sdělení zahraničních věřitelů dlužníkovi či insolvenčnímu správci přímo do rozhodnutí o úpadku, a to následovně: „*Insolvenční soud ukládá dlužníku, aby ve lhůtě 7 dnů od doručení tohoto rozhodnutí sdělil insolvenčnímu soudu (pokud tak již neučinil v návrhu na povolení oddlužení), zda má věřitele s obvyklým místem pobytu, bydlištěm nebo sídlem v některém z členských států Evropské unie (vyjma České republiky), a tyto věřitele řádně označil jejich názvem a sídlem. Insolvenčnímu správci insolvenční soud ukládá, aby při osobním jednání s dlužníkem pověřil splnění uložené povinnosti, a pokud zjistí další, soudu dosud nesdělené věřitele s obvyklým místem pobytu, bydlištěm nebo sídlem v některém z členských států Evropské unie (vyjma České republiky), a tyto řádně označil názvem a sídlem a uvedl je v rámci záznamu o jednání s dlužníkem.*“⁴⁶

2.7 Podřízené pohledávky

Podřízené neboli juniorní pohledávky upravuje § 172 IZ, přičemž podřízenost je vlastnost pohledávky definující pořadí jejího uspokojení.⁴⁷ Respektive lze říci, že podřízené pohledávky se uspokojují až po uspokojení jiných pohledávek, a to konkrétně po uspokojení pohledávek zajištěných, přednostních a přihlášených, které zároveň nejsou podřízené. Podřízenými pohledávkami pak jsou např. úroky z pohledávky přihlášeného věřitele, poplatek z prodlení z pohledávky přihlášeného věřitele atd. Způsob, jakým bude podřízený věřitel uspokojen se může řídit buď režimem dohodnutým či stanoveným. Podřízenost totiž může vyplývat jak ze zákona, tak i z dohody. Dle režimu uspokojení pak můžeme podřízenost rozlišovat na podřízenost hmotněprávní, která má svůj původ právě v dohodě mezi věřiteli a procesně právní podřízenost, kterou upravuje právo procesní (např. § 332 OSŘ, § 305 IZ). Pokud je více pohledávek podřízeno stejně a není ujednáno něco jiného uspokojí se tyto pohledávky poměrně.⁴⁸

Podřízené pohledávky ovlivnila i nedávná novela, která se zaměřuje na případy, kdy příslušenství pohledávky výrazně převyšuje její jistinu.⁴⁹ Cílem novely pak je, aby

⁴⁶ Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 13. 8. 2020, č. j. KSPA 60 INS 16963/2020-A-6.

⁴⁷ JIRMÁSEK, Tomáš. *Podřízené pohledávky, aneb předbíhání ve frontě I.* [online]. *Insolvencnizona.cz*, 7. 1. 2020 [cit. 13. září 2021]. Dostupné na < <https://www.insolvencnizona.cz/clanky/podrizene-pohledavky-aneb-predbihani-ve-fronte-i/> >.

⁴⁸ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 473.

⁴⁹ Zákon č. 31/2019 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční

v insolvenčním řízení byla nejprve uspokojena jistina pohledávky spolu s náklady vynaloženými na její vymáhání a až poté úroky a sankce spojené s prodlením věřitele. Jaké dopady lze od novely očekávat uvádí ve svém článku JUDr. Lenka Vidovičová: *“Vzhledem k charakteru přihlašovaných pohledávek je zřejmé, že zákonné „rozlomení“ pohledávek na privilegovanou jistinu s částí privilegovaného příslušenství a na část příslušenství bez reálné šance na uspokojení, bude mít vliv na velké množství pohledávek v oddlužení. Dá se předpokládat, že věřitelé budou pravděpodobně měnit svou přihlašovací i obchodní strategii. Zákonodárce zřejmě předpokládá, že věřitelé pragmaticky budou sami přihlašovat pouze takovou výši pohledávek s příslušenstvím, aby byli uspokojováni v běžném režimu.”*⁵⁰

2.8 Pohledávky vyloučené z uspokojení

Některé pohledávky věřitelů jsou v rámci insolvenčního řízení vyloučené z uspokojení. Jedná se o omezení, týkající se jak pohledávek, které se uplatňují přihláškou, tak i pohledávek za majetkovou podstatou či jim postavených na roveň.⁵¹ Jejich demonstrativní výčet obsažený v § 170 IZ je doplněn i ustanovením § 185 IZ.

Jedná se například o pohledávky věřitelů z darovacích smluv, smluvní pokuty, pokud právo na jejich uplatnění vzniklo až po rozhodnutí o úpadku, úroky, úroky z prodlení a poplatky z prodlení z pohledávek přihlášených věřitelů, vzniklých před rozhodnutím o úpadku, pokud přirostly až v době po tomto rozhodnutí apod. Vyloučení se však zpravidla týká pouze konkrétního insolvenčního řízení, pokud zákon nestanoví jinak.⁵² Tyto pohledávky se ani neuvádí v seznamu přihlášených pohledávek.

2.9 Peněžité a nepeněžité pohledávky

V insolvenčním řízení (na rozdíl od exekučního) lze uplatňovat pohledávky peněžité i nepeněžité, avšak je třeba pohledávku vždy vyčíslit v penězích (§ 175 IZ). Zároveň věřitel musí sečíst všechny pohledávky, které uplatňuje v jedné přihlášce, aby bylo patrné, jakou výši

činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

⁵⁰ VIDOVIČOVÁ, Lenka. *Podřízené pohledávky nově při řešení úpadku oddlužením*. Advokátní Deník [online]. 2019, 5 [cit. 16. září 2021]. Dostupné na < <https://advokatnidenik.cz/2019/06/12/podrizene-pohledavky-nove-pri-reseni-upadku-oddluzenim/> >.

⁵¹ HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 697.

⁵² SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 467.

přihlašuje celkem.⁵³ Peněžitá pohledávka představuje právo na zaplacení určité finanční částky. Je-li však pohledávka vedena v cizí měně musí být přepočítána na měnu českou.⁵⁴ Ve formuláři, na kterém je pohledávka přihlašována je pak potřeba uvést, že je pohledávka v cizí měně a zároveň způsob jejího přepočítání na českou měnu.

Nepeněžitou pohledávkou pak může být například právo na vykonání určité činnosti. Pokud věřitel chce v insolvenčním řízení uplatnit nepeněžitou pohledávku či pohledávku neurčité výše, *“musí být vyjádřena v penězích na základě odhadu její hodnoty. Nepeněžitá pohledávka musí být penězi ocenitelná, jež může být uspokojena poskytnutím odpovídající peněžité náhrady. Odhadem hodnoty pohledávky je třeba rozumět uvedení konkrétní sumy způsobilé kompenzovat nárok věřitele, nikoli tedy jen uvedení symbolické částky.”*⁵⁵ Věřitel by měl svou pohledávku vyčíslit tak, aby ji uplatnit ve výši ohledně které si je opravdu jist, že bude zjištěna a tím se vyhnul sankci uvedené v § 178 odst. 1 IZ.⁵⁶ Vyčíslení dle znaleckého posudku není vyžadováno.⁵⁷

2.10 Splatné a nesplatné pohledávky

Splatnost lze chápat jako určitou lhůtu stanovenou ke splnění dluhu. Splatnou pohledávkou je pohledávka, u které doba ke splnění již uplynula. Takovou pohledávku pak lze soudně vymáhat. Zvláštností insolvenčního řízení je, že v něm lze přihlásit i pohledávky dosud nesplatné (§ 173 IZ). Na nesplatné pohledávky se v jednotlivých způsobech řešení úpadku nahlíží odlišně.

V konkursu se přihlášené nesplatné pohledávky považují za splatné okamžikem prohlášení konkursu (§ 250 IZ). Jedná se o právní fikci zesplatnění pohledávek.⁵⁸ Tento účinek trvá po dobu konkursu. Zrušením konkursu zaniká.⁵⁹

⁵³ MORAVEC, Tomáš, KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 698.

⁵⁴ HORÁK, Milan. *Přihláška pohledávky v insolvenčním řízení – 2. část*. [online]. epravo.cz, 27. 5. 2021 [cit. 6. září 2021]. Dostupné na <<https://www.epravo.cz/top/clanky/prihlaska-pohledavky-v-insolvencnim-rizeni-2cast-vycisleni-jistiny-a-prislusenstvi-113034.html>>.

⁵⁵ HORÁK, Milan. *Přihláška pohledávky v insolvenčním řízení – 2. část*. [online]. epravo.cz, 27. 5. 2021 [cit. 6. září 2021]. Dostupné na <<https://www.epravo.cz/top/clanky/prihlaska-pohledavky-v-insolvencnim-rizeni-2cast-vycisleni-jistiny-a-prislusenstvi-113034.html>>.

⁵⁶ MARŠÍKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 360.

⁵⁷ RICHTER, Ondřej. *Věřitelé a uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 108.

⁵⁸ MORAVEC, Tomáš, KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 949.

⁵⁹ HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 990.

V rámci oddlužení zákon speciálně neupravuje osud nesplatných pohledávek jako je tomu právě u konkursu, proto v souvislosti s oddlužením a nesplatnými pohledávkami vyvstává řada otázek. Zejména zda nesplatné pohledávky zařadit do splátkového kalendáře či nikoli a v případě že ano, tak od kdy má být na ně plněno, zda-li vůbec.⁶⁰ Judikatura se v této otázce značně rozchází. Některé soudy se přiklání k názoru, že nesplatná pohledávka nemá být zařazena do splátkového kalendáře a až okamžikem jejího zneplatnění má dojít k jejímu zařazení do splátkového kalendáře.⁶¹ Jiné soudy zastávají názor, že by do splátkového kalendáře zařazeny být měly, ale insolvenční správce by měl srážky připadající na nesplatné pohledávky deponovat.⁶² Oproti tomu rozhodovací praxe soudů v Ústí nad Labem se nesplatnými pohledávkami vůbec nezaobírá a považuje je za rovnocenné s pohledávkami splatnými, či-li že se do splátkového kalendáře zařadí a dokonce jsou i v rámci něj uspokojovány.⁶³

Já osobně se přikláním k řešení, kdy by i nesplatné pohledávky měly být zařazeny do splátkového kalendáře, ale insolvenční správce by měl částky deponovat a vyplatit je až v případě, že se pohledávka stane splatnou. Rozhodně by si tato otázka zasloužila v budoucnu pozornost zákonodárců, kteří by mohli přispět k jejímu vyjasnění a odstranění rozporů, které v dnešní době panují.

⁶⁰ HRŮŠA, Lukáš. *Nesplatná pohledávka a oddlužení* [online]. epravo.cz, 24. 5. 2013 [cit. 6. září 2021]. Dostupné na < <https://www.epravo.cz/top/clanky/nesplatna-pohledavka-a-oddluzeni-91239.html> >.

⁶¹ Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 1. 2012, č.j. 139 ICm 3015/2011-24.

⁶² Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 2. 2014, sp. zn. KSPL 56 INS 21261/2013.

⁶³ Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 2. 2012, sp. zn. KSUL 45 INS 23654/2011.

3 Přezkumné jednání a přezkoumání přihlášených pohledávek

Prvotní seznámení se s přihláškou a její posouzení činí insolvenční soud, jelikož jemu je přihláška podávána. Soud se zabývá zejména včasností podání, zda byla podána na předepsaném formuláři, v případě, že byla přihláška podána prostřednictvím zástupce, zda byla doložena plná moc a zda neobsahuje vady podání.

Následně se přihláška dostává do rukou insolvenčního správce. Přezkum přihlášených pohledávek lze považovat za jednu z nejdůležitějších činností insolvenčního správce, jelikož pouze insolvenční správce může pohledávky přezkoumat.⁶⁴ Insolvenční správce nejprve zkoumá, jestli přihláška netrpí obsahovými či jinými nedostatky, například neúplným vylíčením skutkových okolností nebo neuvedením výše pohledávky apod. Pokud zjistí některý z nedostatků postupuje insolvenční správce dle §188 odst. 2 IZ, a to tak, že vyzve věřitele k nápravě a stanoví k tomu přiměřenou lhůtu, která však nesmí být kratší než 15 dnů.⁶⁵ Výzvu činí insolvenční správce vždy písemně, věřitele upozorní na konkrétní nedostatky a současně jej poučí, že pokud výzvě nebude vyhověno, k přihlášce nebude možné přihlížet, což povede k jejímu odmítnutí. Doplnění či odstranění nedostatků věřitel provádí podáním vůči soudu. O odmítnutí rozhoduje na návrh insolvenčního správce insolvenční soud a proti rozhodnutí o odmítnutí je přípustné odvolání.⁶⁶

V případě, že věřitel nedoloží všechny přílohy, a nelze z tohoto důvodu přihlášku řádně přezkoumat neuplatní se postup dle § 188 odst. 2 IZ.⁶⁷ Insolvenční správce může takovou pohledávku rovnou popřít, vzhledem k tomu, že věřitel neunesl svou důkazní povinnost. Tím však dojde k nadbytečnému vyvolání incidenčního sporu, ve kterém s největší pravděpodobností věřitel své přílohy doloží. Proto se mi jako vhodnější jeví věřitele nejprve vyzvat k předložení příloh, a až v případě nesplnění této výzvy pohledávku popřít.

Za přezkoumání přihlášených pohledávek náleží insolvenčnímu správci odměna, která v případě konkursu činí 1.000 Kč⁶⁸ za každou přezkoumanou přihlášku u oddlužení je odměna nižší, a to ve výši 250 Kč (§ 38 odst. 1 IZ).

⁶⁵ Zákon č. 182/2006 Sb., zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, ustanovení § 188 odst. 2.

⁶⁶ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 7. 2010 sp. zn. MSPH 96 INS 4203/2009, 3 VSPH 192/2010-P3.

⁶⁷ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15.07.2008, č.j. 1 VSPH 94/2008, ve věci sp. zn. KSUL 45 INS 150/2008.

⁶⁸ Vyhláška č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů, ustanovení § 2a.

3.1 Seznam přihlášených pohledávek

Seznam přihlášených pohledávek, který sestavuje insolvenční správce z přihlášených pohledávek je stěžejním dokumentem pro přihlášené věřitele, jelikož pokud je v seznamu jejich přihláška zahrnuta a je tzv. zjištěna, mají nárok na uspokojení své přihlášené pohledávky. Zároveň je seznam důležitým podkladem pro přezkumné jednání. Do seznamu přihlášených pohledávek tedy insolvenční správce zapisuje přihlášené pohledávky, tzn. že pohledávky za majetkovou podstatou a jim postavené na roveň se do seznamu nezapisují.⁶⁹ Do seznamu se rovněž nezapisují pohledávky ke kterým se nepřihlíží a pohledávky vyloučené z uspokojení. Zvláště se v seznamu uvedou zajištění věřitelé a vyznačí se vykonatelné a podmíněné pohledávky.

Seznam přihlášených pohledávek je tvořen přehledovým listem a přezkumnými listy, přičemž od ledna 2021 jsou součástí pouze přezkumné listy popřených přihlášek.

Co se týká stanoviska dlužníka a insolvenčního správce, při osobním jednání se v seznamu přihlášených pohledávek uvede, zda se přihlášená pohledávka považuje za zjištěnou, či je popřena. Seznam s doplněnými stanovisky je pak součástí zápisu o přezkumném jednání.⁷⁰ Věřitelé a úpadce mohou u insolvenčního správce do seznamu nahlédnout, jakožto i do příloh na základě kterých byl seznam vypracován.⁷¹ Insolvenční správce následně seznam předloží insolvenčnímu soudu spolu se zprávou o přezkumu.

V případě řešení úpadku konkursem je třeba seznam přihlášených pohledávek předložit soudu před přezkumným jednáním na předepsaném formuláři. Poté jej soud uveřejní v insolvenčním rejstříku nejpozději 15 dnů před konáním přezkumného jednání. Avšak má-li se přezkumné jednání konat do 30 dnů po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek, uveřejní seznam nejpozději 10 dnů před přezkumným jednáním. Jakékoli pozdější změny v seznamu přihlášených pohledávek soud bez zbytečného odkladu uveřejní v insolvenčním rejstříku (§ 189 odst. 3 IZ). Důležité je zmínit, že je-li konkurs zrušen, může být upravený seznam přihlášených pohledávek exekucním titulem a lze tedy na jeho základě nařídit výkon rozhodnutí či exekuci (§ 312 odst. 4). Možnost nařídit výkon rozhodnutí či exekuci se promlčí po 10 letech od právní moci usnesení o zrušení konkursu (§ 312 odst. 4). V situaci, kdy věřitel nemá exekucní titul představovaný seznamem přihlášených pohledávek například z důvodu, že jeho pohledávka

⁶⁹ HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 763.

⁷⁰ HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 768.

⁷¹ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 525.

byla popřena, má možnost zvrátit případné promlčení pohledávky tím, že nejdéle ve lhůtě 3 měsíců po skončení konkursu zahájí řízení u soudu či jiného příslušného orgánu.⁷²

3.2 Příprava insolvenčního správce na přezkumné jednání

K následnému samotnému přezkumnému jednání, respektive osobnímu jednání dlužníka s insolvenčním správcem je třeba, aby insolvenční správce připravil veškeré nezbytné podklady, kterými jsou výše uvedený seznam přihlášených pohledávek, prohlášení dlužníka, záznam o jednání s dlužníkem, soupis majetkové podstaty, zpráva o přezkumu a je-li úpadek dlužníka řešen formou oddlužení, tak i zpráva pro oddlužení. Veškeré podklady jsou ve formě jednotlivých elektronických formulářů. Od 1. 1. 2021 jsou formuláře nové, aktualizované a pro zprávu o přezkumu a zprávu pro oddlužení vznikl jeden společný formulář.⁷³ Nové formuláře jsou dle mého názoru přehlednější a propracovanější.

Insolvenční správce musí projít veškeré pohledávky, zda byly přihlášeny po právu, zda nedošlo k jejich promlčení, zda výše úroků není v rozporu s dobrými mravy apod. Svá stanoviska zaznamená, jak jsem již výše uvedla právě v seznamu přihlášených pohledávek. Insolvenční správce je též povinen vyzvat dlužníka, aby se k přihlášeným pohledávkám vyjádřil. V případě oddlužení se insolvenční správce dotáže dlužníka při osobním jednání na jeho stanovisko, které uvede v záznamu o jednání s dlužníkem.

3.3 Doba konání, průběh přezkumného jednání a přítomnost dlužníka

Je-li úpadek řešen formou oddlužení neprobíhá přezkum přihlášených pohledávek na přezkumném jednání u soudu dle § 190 IZ, ale při osobním jednání správce s dlužníkem. Díky tomu, že přezkum probíhá u insolvenčního správce a nikoli u soudu došlo k odlehčení činnosti insolvenčních soudů. Na rozdíl od přezkumného jednání v případě konkursu je osobní jednání s dlužníkem neveřejné.⁷⁴

O místu a datu konání osobního jednání je třeba dlužníka uvědomit alespoň 7 dní před jeho konáním, přičemž není vyžadována písemná forma (§ 410 IZ). Ze zákona nevyplývá povinnost oznámit datum a místo soudu, ale často to insolvenční soudy po insolvenčních správcích vyžadují. Zákon výslovně nestanoví, kde má k osobnímu jednání dojít, ale lze

⁷² Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 5. 2021, sp. zn. 29 Cdo 3310/2020.

⁷³ Dostupné na stránkách insolvenčního rejstříku, <
<https://isir.justice.cz/isir/common/stat.do?kodStranky=FORMULAR>>.

⁷⁴ MARŠIKOVÁ, Jolana. *Zpracování přihlášek pohledávek a jejich přezkum*. Soukromé právo (Wolters Kluwer). Rok: 2018, číslo: 7. Dostupné na aspi.cz.

dovodit, že by jej insolvenční správce měl konat ve svém sídle či provozovně, popřípadě po dohodě s dlužníkem na jiném vhodném místě.⁷⁵

Osobní jednání je třeba konat tak, aby bylo možné do 30 dnů od skončení lhůty k podávání přihlášek, předložit soudu seznam přihlášených pohledávek spolu se zprávou o přezkumu a o oddlužení, které jsou výstupem z přezkumného jednání.⁷⁶ Na základě odůvodněné žádosti insolvenčního správce může soud tuto lhůtu prodloužit. Zpráva o přezkumu a o oddlužení musí obsahovat obecné údaje týkající se insolvenčního řízení a údaje ohledně výsledku přezkoumání přihlášených pohledávek. Zpráva o přezkumu a o oddlužení podléhá schválení soudu a dlužník či věřitelé mají možnost vůči ní podat námitky. Lhůta k podání námitek činí 7 dní od uveřejnění vyhlášky v insolvenčním rejstříku (§ 398a odst. 4 IZ). Námitky se adresují insolvenčnímu soudu a musejí být odůvodněny.⁷⁷

U konkursu je přezkumné jednání považováno za jednání ve věci samé a je vnímáno jako zvláštní soudní rok.⁷⁸ Svolává a řídí jej insolvenční soud v rámci dohlédací činnosti. Datum a místo konání přezkumného jednání stanovuje soud již v rozhodnutí o úpadku, a to tak, aby se konalo v rozmezí od osmého dne do dvou měsíců od uplynutí lhůty k podávání přihlášek.⁷⁹ Proti rozhodnutí a nařízení přezkumného jednání není odvolání přípustné. Oproti oddlužení, zasílá insolvenční správce dokumenty před přezkumným jednáním, a to nejpozději 15 dní před přezkumným jednáním.

Co se týká účasti dlužníka na osobním jednání či přezkumu u soudu, přímo zákon (§ 190 odst. 2 IZ) stanoví, že jeho osobní účast je nezbytná. Ovlivní-li však dlužníkova opakovaná neúčast rychlost řízení, může přezkumné jednání proběhnout i bez něj.⁸⁰ Tím, že se dlužník opakovaně nedostavuje, porušuje svou povinnost a může tak dojít až k neschválení oddlužení a zastavení insolvenčního řízení. Insolvenční správce se může nechat zastoupit jiným insolvenčním správcem, avšak na své nebezpečí. Účast věřitelů na jednání není povinná.

⁷⁵ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Zpracování přihlášek pohledávek a jejich přezkum*. Soukromé právo (Wolters Kluwer). Rok: 2018, číslo: 7. Dostupné na aspi.cz.

⁷⁶ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 1110.

⁷⁷ Rozhodnutí Nejvyššího soudu v ČR ze dne 31.3.2021, sp. Zn. 29 NSČR 25/2019.

⁷⁸ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 525.

⁷⁹ MARŠÍKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 391.

⁸⁰ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 527.

3.4 Postavení insolvenčního správce a soudu při přezkumném jednání

Jak již vyplývá z výše uvedeného, postavení insolvenčního správce a soudu při přezkumném jednání se liší v závislosti na způsobu řešení úpadku. V případě, že je úpadek dlužníka řešen oddlužením, přezkumné jednání vede právě insolvenční správce, jelikož u něj přezkumné jednání probíhá. Soud pak pouze informuje o konání a výsledcích přezkumného jednání a předkládá mu seznam přihlášených pohledávek spolu se zprávou o přezkumu a o oddlužení, které podléhají jeho schválení. Dle mého názoru je správné, že v tomto případě byla pravomoc soudů zúžena, jelikož oddlužení je nejrozsáhlejší agendou insolvenčních řízení. Díky tomu, je činnost soudů ulehčena a mohou se více zaměřit na jinou část své práce.

Pokud je úpadek dlužníka řešen formou konkursu, probíhá přezkumné jednání u soudu. Jednání pak vede soud. Nelze pověřit vedením např. asistenta soudce či vyššího soudního úředníka. Na jednání pak insolvenční správce sdělí své stanovisko ohledně pohledávek věřitelů, zároveň i věřitelé a dlužník mají možnost se vyjádřit.

3.5 Online přezkumné jednání

V současné době se hovoří o velké novince ve vztahu k přezkumnému jednání v případě řešení úpadku oddlužením, a to o tzv. online přezkumném jednání. Tuto novinku chce insolvenční správcům pomoci zavést Insolvence 2008, což je společnost, která vytváří internetový informační systém pro insolvenční správce. K této myšlence určitě přispěla nedávná epidemiologická situace, kdy se řada přezkumných jednání nemohla uskutečnit, a to z důvodu vládních nařízení omezujících pohyb osob. Insolvenční řízení pak probíhalo déle a nemohlo být tak efektivní.

V dnešní době určitě není žádnou novinkou, že řada konferencí, přednášek, seminářů a jednání probíhá skrze videokonferenční zařízení, tak proč by i právě přezkumné jednání nemohlo využít moderních technologií? Otázkou však je, zda lze při online přezkumném jednání dostát zákonným požadavkům, které jsou na přezkumné jednání kladeny. Jedním ze základních požadavků je totiž nutná osobní účast insolvenčního správce a dlužníka na přezkumném jednání. Nicméně faktem je, že zákon výslovně neuvádí, že se musí jednat o fyzickou přítomnost. Za mě je umožnění online přezkumného jednání vhodným krokem vpřed. Oběma stranám totiž přináší určitou míru flexibility. Zajisté by při online přezkumném jednání musely být dodrženy určité požadavky, zejména pak požadavky na personální obsazení, kdy by přezkumné jednání vedl osobně insolvenční správce, zachování požadavků na průběh a výstupy z přezkumného jednání a současně by dlužník s konáním online přezkumného jednání musel

souhlasit. Každopádně k tomu, aby mohlo přezkumné jednání probíhat online formou bude nejspíše potřebná novela insolvenčního zákona, které je však plně otevřeno i Ministerstvo spravedlnosti. Ministerstvo podporuje možnost online přezkumného jednání, jelikož dle něj může videokonference zefektivnit průběh insolvenčního řízení.⁸¹

⁸¹ ŘEPKA, Vladimír. *Přezkumné jednání v oddlužení online? Ministerstvo spravedlnosti je pro.* [online]. insolvencizona.cz, 20. 7. 2021 [cit. 18. září 2021]. Dostupné na <<https://www.insolvencizona.cz/clanky/prezkumne-jednani-v-oddluzeni-on-line-ministerstvo-spravedlnosti-je-pro/>>.

4 Popření přihlášených pohledávek

Z časových a kapacitních důvodů není možné, aby se o každé jednotlivé přihlášené pohledávce vedlo samostatné sporné řízení dle občanského soudního řádu. Proto insolvenční zákon upravuje institut přezkumu přihlášených pohledávek a možnost jejich popírání.⁸²

Popěrný úkon lze považovat za procesní úkon a jako takový musí obsahovat obecné náležitosti uvedené v § 42 odst. 4 OSŘ, tedy kterému soudu je úkon určen, kdo jej činí, co tím sleduje a které věci se týká. Kromě obecných náležitostí musí obsahovat i náležitosti zvláštní, a to výši popření a pořadí v jakém má být pohledávka uspokojena (§ 194, § 195 IZ). Popěrný úkon je třeba posuzovat dle obsahu nikoli dle označení.⁸³ Při posouzení úkonu se uplatní tzv. teorie projevu, kdy rozhodujícím kritériem je to, co bylo skutečně projevováno nikoli to, co osoba činící popěrný úkon projevit chtěla.

Subjekty disponující popěrným právem v rámci insolvenčního řízení jsou přihlášení věřitelé, insolvenční správce a dlužník. Soud v tomto ohledu nemá žádné pravomoci, může pouze insolvenčnímu správci nařídít, aby přihlášku zařadil na přezkum (tj. že se přihláška neodmítá a přezkoumá se).

4.1 Popření pravosti pohledávky

Popření pohledávky, co do její pravosti je považováno za námitky vůči tomu, že přihlášená pohledávka nevznikla, zanikla nebo se promlčela.⁸⁴ Je-li pohledávka popřena co do pravosti, považuje se za spornou v celé své výši. Soudu nicméně nic nebrání v tom, aby vyhověl žalobě o určení pravosti pohledávky pouze zčásti a ve zbytku ji zamítl, je-li nárok dán pouze u části pohledávky.⁸⁵ Soud má však pravomoc zkoumat pouze základ pohledávky. Pojem základ pohledávky lze negativně vymezit, a to tak, že se jim rozumí vše vyjma výše a pořadí pohledávky.⁸⁶

⁸² SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 531.

⁸³ SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. *Občanský soudní řád*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 13.

⁸⁴ MARŠIKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 400.

⁸⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 4. 2012, sp. zn. 29 Cdo 4268/2010.

⁸⁶ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 536.

4.2 Popření výše pohledávky

Dochází-li k popření výše pohledávky, jedná se o námitky, které směřují vůči výši přihlášené pohledávky, kdy skutečná výše má být nižší než výše přihlášená.⁸⁷ V popěrném úkonu, bez ohledu na to, zda jej činí insolvenční správce nebo dlužník, je třeba uvést skutečnou výši pohledávky. Oproti popření pravosti je pohledávka sporná pouze v rozsahu popření.

Přihlásí-li věřitel do insolvenčního řízení nadhodnocenou pohledávku a skutečná výše přihlášené pohledávky činí méně než 50% přihlášené částky, dopustí se tím deliktu. Sankcí za tento delikt pro věřitele je, že se k takovéto pohledávce nepřihlíží, a to ani v jejím zbylém rozsahu. Výjimku tvoří případ, kdy soud rozhodl o výši přihlášené pohledávky dle znaleckého posudku nebo na základě své úvahy (§ 178 odst. 1 IZ). Jak zmiňuje insolvenční zákon v § 178 odst. 1: *„Věřiteli, který takovou pohledávku přihlásil, může insolvenční soud na návrh insolvenčního správce uložit, aby ve prospěch majetkové podstaty zaplatil částku, kterou určí se zřetelem ke všem okolnostem přihlášení a přezkoumání pohledávky, nejvýše však částku, o kterou přihlášená pohledávka převýšila rozsah, ve kterém byla zjištěna; jde o incidenční spor.“*

Ve spojitosti s výši pohledávky lze zmínit i tzv. moderační právo soudu, kdy soud může nepřiměřeně vysokou přihlášenou pohledávku přiměřeně snížit. Moderovat může například pohledávku na náhradu škody či smluvní pokutu.⁸⁸

4.2.1 Nadhodnocená zajištěná pohledávka

Insolvenční zákon však upravuje dva typy deliktů. První je vymezen v § 178 IZ a je rozebírán v této práci výše. V § 179 IZ se pak objevuje druhý delikt. V obou případech se jedná o delikty soukromého práva. Rozdíl mezi oběma delikty spočívá v okruhu věřitelů, kteří se jich mohou dopustit. Deliktu dle § 178 IZ se může dopustit jakýkoliv věřitel, který přihlásil svou pohledávku, kdežto deliktu upraveného v § 179 IZ se může dopustit pouze věřitel, který přihlásil svou pohledávku jako zajištěnou.

Ustanovení § 179 IZ je namířeno proti zajištěným věřitelům, kteří v insolvenčním řízení uplatňují nadhodnocenou zajištěnou pohledávku nebo její lepší pořadí.⁸⁹ Dle uvedeného lze dovodit, že skutkovou podstatu tohoto deliktu lze naplnit dvojím způsobem. Prvním způsobem je, že přihlášená zajištěná pohledávka bude zjištěna tak, že věřitel bude mít právo na uspokojení

⁸⁷ MARŠIKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 401.

⁸⁸ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 543.

⁸⁹ MARŠIKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 401.

své pohledávky v menší míře než je 50 % z její celkové výše. Může se například jednat o situaci, kterou uvádí komentář, kdy „*věřitel přihlásí svou pohledávku jako zajištěnou v celé výši, ačkoli ve skutečnosti je zajištěna jen její část.*“⁹⁰ Skutkovou podstatu lze také naplnit tak, že bude pohledávka zjištěna, ale zajištěný věřitel bude mít právo na uspokojení ze zajištění v pořadí horším, než jaké uvedl v přihlášce. To je případ, kdy pohledávka je zjištěna jako nezjištěná.

Jednou ze sankcí za takový delikt je, že se k zajištění v insolvenčním řízení nepřihlíží, což vede k odmítnutí zajištění, které soud činí ex offio. Odmítnutím však není dotčena účast věřitele v insolvenčním řízení a nadále se na něj hledí jako na věřitele nezajištěného.⁹¹ Insolvenční soud může též uložit zajištěnému věřiteli tzv. uhrazovací povinnost. Tato povinnost spočívá v tom, že zajištěný věřitel složí částku, kterou mu soud určí, ve prospěch jiných zajištěných věřitelů, kteří přihlásili svou pohledávku se zajištěním ke stejnému majetku.⁹² Horní hranici částky, kterou nelze překročit limituje přímo zákon (§ 179 odst. 1 IZ), a to následovně: „*nejvýše však částku o kterou hodnota zajištění uvedená v přihlášce převýšila hodnotu zjištěného zajištění.*“ Spor týkající se zaplacení soudem stanovené částky ve prospěch ostatních věřitelů je sporem incidenčním. Tento spor může zahájit pouze insolvenční správce, avšak zajištěný věřitel může do sporu vstoupit jako vedlejší účastník (§ 93 odst. 2 OSŘ). Uhrazovací povinnost pak nelze uložit věřiteli, která práva spojená s přihláškou pohledávky v průběhu řízení nevykonával. Výkonem práva spojeného s přihláškou pohledávky pak lze rozumět např. hlasování věřitele na schůzi věřitelů.

4.2.2 Ručení

Nutno podotknout, že zákon v následujícím ustanovení insolvenčního zákona, konkrétně v § 181 IZ zajišťuje splnění uhrazovací povinnosti uložené ať již podle § 178 IZ nebo § 179 IZ. Splnění povinnosti zabezpečuje tím, že osoby, které za věřitele buď pohledávku podepsaly nebo které k podání přihlášky udělili plnou moc, ručí za její splnění⁹³, jak i komentuje Taranda: „*Nesplní-li tedy přihlašovatel pohledávky, kterému pro danou situaci svědčí pozice dlužníka, povinnost zaplatit sankci ve prospěch majetkové podstaty, ačkoliv k tomu byl vyzván, bude muset plnit takto zákonem stanovený ručitel.*“⁹⁴ Toto zákonné ručení však nevzniká vždy.

⁹⁰ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 498.

⁹¹ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 499.

⁹² MARŠÍKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 370.

⁹³ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 501.

⁹⁴ HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 740.

Například je-li věřitelem právnická osoba ručení nevznikne, pokud je na straně jednající za věřitele stát nebo ČNB.⁹⁵

4.2.3 Zhoršení postavení jiného věřitele

Mohlo by se zdát, že věřitelé mají možnost uniknout jim uložené uhrazovací povinnosti, a to tak, že vezmou svou přihlášenou pohledávku zpět. Tomuto úniku povinnosti však zamezuje ustanovení § 182 insolvenčního zákona, které stanovuje: „*Jestliže na základě přihlášky pohledávky zjištěné v rozsahu uvedeném v § 178 nebo 179 učinil věřitel v insolvenčním řízení úkon, který zhoršil nebo mohl zhoršit postavení jiného věřitele nebo vyjde-li v průběhu insolvenčního řízení najevo, že tento věřitel nepřihlásil pohledávku v dobré víře, nemá skutečnost, že věřitel vzal přihlášku pohledávky zpět, žádný vliv na postup podle § 178 odst. 1 nebo § 179 odst. 1.*“ V citovaném ustanovení však nejde pouze o zhoršení postavení věřitele, ale již o samotné ohrožení.

4.3 Popření pořadí pohledávky

Je-li popíráno pořadí pohledávky, námitky směřují proti tomu, že pohledávka má méně výhodné pořadí, než je pořadí uvedené v přihlášce pohledávky.⁹⁶ Osoba popírající pořadí pohledávky musí uvést, v jakém pořadí má být pohledávka uspokojena.⁹⁷ Neuvede-li popírající osoba jaké pořadí má pohledávka mít, nemůže popěrný úkon vyvolat zamýšlené procesní účinky.⁹⁸

V souvislosti s popřením pořadí pohledávky je nezbytné uvést jednotlivé kategorie pohledávek. Z hlediska pořadí můžeme pohledávky dělit do tří kategorií. První kategorií jsou pohledávky obecné, neboli nezajištěné. V této kategorii jsou si všichni věřitelé rovni a jejich uspokojení je řízeno zásadou poměrného uspokojení. Druhou skupinu tvoří pohledávky juniorní, což jsou podřízené pohledávky dle § 172 IZ. Tyto pohledávky jsou uspokojovány až když jsou uspokojeny zbylé pohledávky věřitelů, či pohledávka konkrétního věřitele, o nich viz. výše. Třetí skupinou jsou pak seniorní neboli zajištěné pohledávky, které jsou uspokojovány přednostně z výtěžku zpeněžení předmětu zajištění. Zároveň je-li popřeno právo

⁹⁵ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 502.

⁹⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2011, sp. zn. 29 Cdo 4704/2010.

⁹⁷ MARŠIKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 402.

⁹⁸ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 544.

na uspokojení ze zajištění, může pak žalobu podat pouze nositel popřené pohledávky, což je tedy věřitel.

4.4 Popření nevykonatelné pohledávky

Popření nevykonatelné pohledávky upravuje § 198 IZ. Dle tohoto ustanovení se však postupuje pouze v případě, že popírají osobou je insolvenční správce či dlužník, jelikož popření nevykonatelné pohledávky jiným věřitelem se řídí § 200 IZ. Pro účely insolvenčního řízení se za nevykonatelnou pohledávku považuje i pohledávka, která sice byla přihlášená jako vykonatelná, avšak insolvenční soud rozhodl, že bude přezkoumána jako nevykonatelná.⁹⁹

Po skončení přezkumném jednání učiní insolvenční správce o popření nevykonatelné pohledávky tzv. vyrozumění o popření nevykonatelné pohledávky, které zašle věřiteli, jehož pohledávka byla popřena. V případě konkursu jej zasílá věřiteli pouze, pokud se věřitel přezkumného jednání nezúčastnil. Věřitel, jehož pohledávka byla popřena se může bránit žalobou, kterou se domáhá určení pravosti, výše nebo pořadí své pohledávky. Jedná se o typ určovací žaloby, kdy není nutné prokazovat ani tvrdit naléhavý právní zájem, jelikož ten vyplývá přímo z právního předpisu. Lhůta k jejímu podání činí 30 dnů od přezkumného jednání, přičemž lhůta nemůže uplynout dříve než 15 dnů od doručení vyrozumění o popření nevykonatelné pohledávky. Jedná se o lhůtu hmotněprávní, což znamená, že žaloba musí být soudu doručena nejpozději poslední den lhůty.

Podáním žaloby vzniká tzv. incidenční spor, jehož stranami jsou věřitel popřené pohledávky na straně žalobce a osoba, která pohledávku popřela na straně žalovaného.

4.5 Popření vykonatelné pohledávky

Mechanismus popření vykonatelné pohledávky se liší od popření nevykonatelné pohledávky a upravuje jej § 199 IZ. Avšak v případě, že je popíráno pořadí vykonatelné pohledávky postupuje se dle §198 IZ nikoli dle §199 IZ, jelikož při popření pořadí nehraje vykonatelnost pohledávky žádnou roli.

U vykonatelné pohledávky, jejíž vykonatelnost pramení z pravomocného rozhodnutí soudu, rozhodce, rozhodčího soudu nebo správního orgánu jsou insolvenční správce a dlužník omezení důvody, na základě kterých mohou pohledávku popřít. Jedním z omezení je, že jako popěrný důvod nemohou být namítány skutečnosti uplatněné dlužníkem v řízení, které

⁹⁹ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 552.

předcházelo pravomocnému rozhodnutí. Zároveň ani jiné právní posouzení nemůže být samo o sobě popěrným důvodem (§ 199 odst. 2 IZ). Právní posouzení však může být popěrným důvodem, pokud původní rozhodnutí žádné právní posouzení neobsahuje.¹⁰⁰

Důležité je uvést, že vykonatelnost pohledávky může pramenit i z notářského či exekutorského zápisu se svolením k vykonatelnosti. Jak pak konstatuje i Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 30. 8. 2018 sp. Zn. 29 Cdo 3696/2016 u takto vykonatelných pohledávek se omezení uvedené v §199 odst. 2 IZ neuplatní, jelikož „*před vznikem exekučního titulu o pohledávce neprobíhalo žádné řízení, jež by vyústilo v rozhodnutí o pohledávce. V incidenčním sporu, jehož předmětem je popření vykonatelné pohledávky, která nebyla přiznána pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu, je proto popírající insolvenční správce limitován jen tím, že je vázán důvody svého popření.*“

Je-li popřena vykonatelná pohledávka, podá insolvenční správce, dlužník či věřitel žalobu, a to ve lhůtě 30 dnů od přezkumného jednání v případě konkursu či jde-li o oddlužení, tak od právní moci rozhodnutí o schválení zprávy o přezkumu. Není-li žaloba podána v uvedené lhůtě, nemá popření žádné účinky a pohledávka se považuje za zjištěnou.¹⁰¹ Jakmile popírající osoba podá žalobu, dojde k zahájení incidenčního sporu. Insolvenční správce či dlužník jsou v tomto případě osvobozeni od placení soudního poplatku za podání žaloby.¹⁰²

4.6 Popření pohledávek insolvenčním správcem

Insolvenční správce má jako jediný ze subjektů nadaných popěrným právem povinnost přihlášené pohledávky přezkoumat, a to s odbornou péčí. V tomto ohledu má insolvenční správce výlučné postavení a ani insolvenční soud mu nemá právo do této činnosti zasahovat. Jak uvádí rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 2. 2021 sp. zn. 29 ICdo 38/2019: „*Povinnost popřít pohledávku má insolvenční správce jen tehdy, jestliže v době, kdy má dojít k popření, může (též s přihlédnutím k součinnosti dlužníka a jeho postoji k přihlášené pohledávce) na základě znalostí, jež lze požadovat po kterémkoli insolvenčním správcí, který svou funkci vykonává s odbornou péčí, se značnou mírou pravděpodobnosti usuzovat, že popření (pravosti, výše nebo pořadí) pohledávky bude úspěšné.*“ To znamená, že pokud se popření jeví jako

¹⁰⁰ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 557.

¹⁰¹ MORAVEC, Tomáš, KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 765.

¹⁰² Zákon č. 549/1991 Sb., zákon České národní rady o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, ustanovení § 11 odst. 2 písm. o).

neúspěšné nemá sice insolvenční správce povinnost pohledávku popřít, ale stále má možnost ji popřít.

Popření insolvenčního správce učiněné při přezkumném jednání lze považovat za rozhodnutí orgánu veřejné moci či za podání, kdežto popěrný úkon dlužníka či přihlášeného věřitele lze považovat pouze za podání.¹⁰³

4.7 Popření pohledávek dlužníkem a věřitelem

Dlužník má v insolvenčním řízení právo popřít pohledávky věřitelů, nikoli však povinnost. Je nezbytné zmínit, že pokud dlužník pohledávku věřitele nepopře a že ji tzv. uzná, neznamená to, že by se jednalo o uznání dluhu dle § 2390 OZ. Nejde totiž o právní jednání adresované věřiteli pohledávky.¹⁰⁴

Popírá-li pohledávku jiný věřitel, musí tak učinit na rozdíl od insolvenčního správce či dlužníka na předepsaném formuláři, přičemž náležitosti formuláře stanovuje § 10 vyhlášky č. 191/2017 Sb., o náležitostech podání a formulářů elektronických podání v insolvenčním řízení. Popěrný úkon musí věřitel zaslat soudu ve lhůtě stanovené zákonem, přičemž pro oddlužení a konkurz je stanovena lhůta odlišná. V případě oddlužení činí lhůta 10 dnů od uplynutí lhůty k přihlašování pohledávek. Jestliže se jedná o konkurs, musí věřitel popěrný úkon zaslat soudu nejpozději 3 dny přede dnem konání přezkumného jednání (§ 200 odst. 2 IZ). Zašle-li věřitel popěrný úkon opožděně, soud k němu nebude přihlížet. O tom vydá soud usnesení o odmítnutí, proti kterému má věřitel možnost podat odvolání.

4.8 Změna stanoviska

Pokud budou chtít insolvenční správce či dlužník změnit své stanovisko ohledně popření vykonatelné pohledávky po skončení přezkumného jednání, je možné změny dosáhnout pouze zpětvzetím popření. Přezkumné jednání končí skončením jednání dlužníka a insolvenčního správce, a to vždy ve vztahu ke konkrétní pohledávce, které na daném jednání byla přezkoumána. Přičemž pak důvody popření pravosti, výše nevykonatelné pohledávky nebo popření pořadí pohledávky, může insolvenční správce měnit či doplňovat po dobu, po kterou

¹⁰³ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 533.

¹⁰⁴ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 31.3.2021, sp. Zn. 29 ICdo 112/2019.

tomu nebrání účinky koncentrace.¹⁰⁵ Věřitelé mohou změnit své popření ve lhůtě pro popření pohledávky, která činí 10 dnů od uplynutí lhůty k přihlašování pohledávek (§ 200 odst. 2 IZ).

V případě, že je úpadek řešen konkursem, je stanovisko insolvenčního správce a dlužníka již obsaženo v seznamu přihlášených pohledávek, který se zasílá soudu před přezkumným jednáním. K samotnému přezkumu přihlášek však dochází až v řízení před soudem, proto je možné stanovisko ještě na přezkumném jednání před soudem změnit.

4.9 Účinky popření pohledávky

Úpravu účinků popření pohledávky nalezneme v § 196 IZ, který se zabývá vzájemným vztahem jednotlivých způsobů popření (co do pravosti, výše nebo pořadí).¹⁰⁶ Z uvedeného ustanovení vyplývá, že pravost, výši i pořadí lze popírat samostatně, jelikož způsoby popření jsou na sobě navzájem nezávislé.¹⁰⁷

Co se pak týká zajištěného věřitele, který v insolvenčním řízení uplatňuje svou zajištěnou pohledávku pouze vůči zástavnímu dlužníkovi, což je dlužník, který pouze zajišťuje pohledávku svým majetkem, ale není tzv. osobním dlužníkem věřitele, tak pokud dojde v tomto případě k popření práva na uspokojení pohledávky ze zajištění má to stejné účinky jako popření pravosti zajištěné pohledávky¹⁰⁸, čili pohledávku věřitele již nelze v insolvenčním řízení uspokojit ani jako nezajištěnou. Je to z toho důvodu, že popřením zajištění nemá věřitel nadále žádný důvod vůči dlužníkovi cokoli uplatňovat. Bylo-li však zajištění popřeno pouze z části, vyvolává to stejné účinky jako popření výše zajištěné pohledávky, takže ve zbylé části může být pohledávka uspokojena.¹⁰⁹

¹⁰⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2014, sp. zn. 29 Cdo 716/2012.

¹⁰⁶ RICHTER, Ondřej. *Věřitelé a uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 224

¹⁰⁷ MARŠÍKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 404.

¹⁰⁸ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 549.

¹⁰⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 2. 2013, sp. Zn. 29 ICdo 11/2012.

5 Zjištění pohledávky

Není-li přihlášená pohledávka v rámci přezkumného jednání popřena a není-li sporná, má za to, že je tzv. zjištěna. Podle insolvenčního zákona je pohledávka zjištěna, pokud ji insolvenční správce, dlužník či věřitel nepopřel, jestliže věřitel nebo insolvenční správce vzali své popření zpět, jestliže soud odmítl popření věřitele nebo rozhodnutím soudu v incidenčním sporu o určení její pravosti, výše nebo pořadí. U vykonatelné pohledávky také tehdy, nebyla-li včas podána žaloba či byla-li žaloba zamítnuta, odmítnuta nebo bylo zastaveno řízení. Zjištěné pohledávky jsou pak obsaženy v seznamu přihlášených pohledávek, který je exekučním titulem. Jak uvádí komentář¹¹⁰ : „*Se zjištěnou pohledávkou se zásadně pojí plná hlasovací práva na schůzi věřitelů a především pak právo na uspokojení z majetkové podstaty. Insolvenční soud, insolvenční správce, jakož i všechny další subjekty insolvenčního řízení jsou zjištěním pohledávky vázání, a nedošlo-li v průběhu insolvenčního řízení po zjištění pohledávky k jejímu zániku, musí být tato pohledávka podle možností majetkové podstaty v tomto insolvenčním řízení uspokojována.*“

Co se týká vlivu popření na zjištění pohledávky hraje roli, kdo pohledávku popřel. Pokud je popírající osobou insolvenční správce činí popření pohledávku spornou vždy, bez ohledu na způsob řešení úpadku. Popírá-li v konkursu nebo oddlužení pohledávku věřitel, jehož popření nebylo odmítnuto, má popření tytéž účinky jako popření pohledávky insolvenčním správcem. To však neplatí, je-li úpadek řešen reorganizací. Tam popření pohledávky věřitelem nemá vliv na její zjištění (§ 336 odst. 4 IZ). Je-li popírajícím dlužník v případě oddlužení nebo reorganizace má popření vliv na zjištění pohledávky, (§ 410 odst. 5 a § 336 odst. 2 IZ) avšak popření pohledávky dlužníkem v konkursu nemá vliv na její zjištění (§ 192 odst. 3 IZ).

¹¹⁰ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 563.

6 Incidenční spory

Incidenční spor je spor vzniklý v insolvenčním řízení a který se projednává v jeho rámci. O incidenčním sporu se tedy nevede samostatné řízení, ale i přesto mají incidenční spory u soudu samostatný rejstřík označený ICm. Kdy se jedná o incidenční spor nám uvádí zákon v § 159 IZ. Nutno podotknout, že se liší názory na to, zda se jedná o výčet taxativní či demonstrativní. Kozák a kol. uvádějí ve svém komentáři, že se jedná o výčet taxativní¹¹¹, kdežto komentář Sprinz a kol. se přiklání k neúplnému výčtu a tedy výčtu demonstrativnímu.¹¹² Já osobně se spíše přikláním k demonstrativnímu výčtu, a to z důvodu znění § 159 písm. h) IZ, který uvádí, že incidenčními spory jsou i „další spory, které zákon označí jako spory incidenční“, přičemž tak musí stanovit přímo insolvenční zákon. Výjimkou pak je incidenční spor dle zákona o obchodních korporacích. Úpravu týkající se incidenčních sporů však nenalezneme pouze v insolvenčním zákoně, ale podpůrně se užijí i ustanovení z občanského soudního řádu (§ 7 IZ). Vzhledem k tématu této práce je vhodné se zaměřit na incidenční spory týkající se pravosti, výše a pořadí přihlášených pohledávek.

6.1 Obecná ustanovení

V rámci incidenčního řízení se uplatňuje dispoziční zásada, jelikož řízení lze zahájit pouze na návrh a nikoli ex offo. Návrh na zahájení incidenčního sporu má povahu žaloby. Žaloba se podává u soudu, u kterého probíhá insolvenční řízení, v jehož rámci došlo k incidenčnímu sporu. Incidenční řízení je zároveň ovládáno zásadou projednací, což znamená, že s neunesením důkazního břemene je spojen neúspěch ve věci.¹¹³ Co se týká lhůty k podání žaloby je u jednotlivých incidenčních sporů upravena rozdílně. Například jak je již výše uvedeno, je-li popřena vykonatelná pohledávka, a to jak dlužníkem, insolvenčním správcem či věřitelem, musí popírající osoba ve lhůtě 30 dnů od zveřejnění rozhodnutí o schválení zprávy o přezkumu v insolvenčním rejstříku¹¹⁴ podat u insolvenčního soudu žalobu, přičemž se jedná o lhůtu hmotněprávní. Aktivně legitimovanými k podání žaloby ohledně pravosti, výše a pořadí přihlášených pohledávek je jak insolvenční správce, dlužník, tak i věřitel. Pasivně legitimovaným je v tomto incidenčním sporu věřitel, jehož pohledávka je popírána. Účastníky řízení pak označujeme žalobce a žalovaného (§ 16 odst. 1 IZ).

¹¹¹ KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR a.s., 2019.

¹¹² SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 429.

¹¹³ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 433.

¹¹⁴ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 4. 2018 sp. zn. 103 VSPH 300/2018.

Žaloba musí obsahovat jak obecné náležitosti, jako kterému soudu je určena, kdo jej činí, co tím sleduje a čeho se týká¹¹⁵, tak náležitosti zvláštní jako jméno, příjmení, vyličení rozhodujících skutečností, čeho se domáhá apod. (§ 79 odst. 1 OSŘ). Další náležitosti pak stanoví zákon u daného typu incidenčního sporu. Neobsahuje-li žaloba všechny požadované náležitosti, vyzve soud k odstranění nedostatků a stanoví k tomu přiměřenou lhůtu. Neodstraní-li jej žalobce ani po výzvě, soud žalobu odmítne (§ 43 OSŘ). K úspěchu ve věci samozřejmě nestačí okolnosti pouze tvrdit, ale je potřeba je osvědčit i důkazy.

6.2 Projednání incidenčního sporu

O incidenčním sporu rozhoduje soudce insolvenčního soudu, který vede insolvenční řízení. Pokud by byl však soudce insolvenčního soudu přetížen, může spor rozhodnout jiný soudce insolvenčního soudu, který je ovšem příslušný dle rozvrhu práce insolvenčního soudu.

Dříve než soud přistoupí k samotnému jednání musí ověřit, zda byly splněny všechny požadavky pro zahájení incidenčního řízení. Zejména, zda byla žaloba podána včas, oprávněnou osobou a s veškerými náležitostmi. Není-li některá z podmínek splněna, soud žalobu odmítne. Co se týká samotného jednání o incidenčním sporu, tak soud k němu předvolá účastníky řízení. Předvolání musí být účastníkům doručeno alespoň 10 dní před jednáním, aby měli čas se náležitě připravit (§ 115 odst. 2 OSŘ). Bez jednání může soud rozhodnout za podmínek stanovených v § 115a OSŘ: *„K projednání věci samé není třeba nařizovat jednání, jestliže ve věci lze rozhodnout jen na základě účastníky předložených listinných důkazů a účastníci se práva účasti na projednání věci vzdali, popřípadě s rozhodnutím věci bez nařízení jednání souhlasí.“* Během řízení může soud užít institutů jako kvalifikované výzvy či přípravného jednání.

Insolvenční zákon vylučuje užití ustanovení části první hlavy třetí insolvenčního zákona (§ 71 až § 96) ovšem s výjimkou ustanovení týkajících se doručování. Z ustanovení vyplývá, že i v incidenčních sporech se doručuje skrze vyhlášku uveřejněnou v insolvenčním rejstříku a zvláště se doručuje dlužníku a osobám, které mají v řízení něco vykonat. Zákon pamatuje i na insolvenčního správce, který není vždy účastníkem incidenčního sporu, ale výsledky sporu se týkají jeho činnosti. Proto i jemu soud zasílá stejnopis rozhodnutí vydaného v incidenčním sporu (§ 75 IZ).

¹¹⁵ SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. *Občanský soudní řád*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 6.

V souvislosti s projednáním incidenčního sporu je nezbytné uvést, že incidenční řízení podléhá zásadě koncentrace řízení dle § 118b odst. 1 OSŘ, kdy je možno tvrdit skutečnosti a navrhopvat důkazy k jejich prokázání nejpozději do skončení prvního jednání ve věci. K později uplatněným důkazům a skutečnostem nelze přihlížet. Účinky koncentrace však nenastanou, „*jestliže účastníci nebyly o koncentraci řízení a o jejich účincích poučeni jednak v předvolání k jednání, jednak před skončením jednání, má-li v této době nastat tzv. koncentrace řízení.*“¹¹⁶

6.3 Rozhodnutí o incidenčním sporu

Obecně se v insolvenčním řízení rozhoduje vždy usnesením, nestanoví-li zákon něco jiného, což představuje výjimku od obecné úpravy civilního soudního řízení.¹¹⁷ Rozhodování v incidenčních sporech má však svou specifickou úpravu, a to konkrétně v § 162 IZ, kdy ve věci samé soud rozhoduje rozsudkem. Jedinou výjimku z tohoto pravidla pak představuje (shodně s občanským soudním řádem) schválení uzavřeného smíru, který soud schvaluje usnesením. V ostatních případech, kdy se nejedná o rozhodnutí ve věci samé rozhoduje soud též usnesením.

Soud může rozhodnout i více způsoby, než pouze rozsudkem ve věci samé. Buď může žalobu odmítnout, byla-li podána opožděně, neoprávněnou osobou či nemá-li žaloba všechny zákonem stanovené náležitosti (§ 160 odst. 4 IZ). Dále může dojít k zastavení řízení (§ 160 odst. 5 IZ), nejsou-li splněny podmínky pro vedení řízení, které nelze odstranit či se je odstranit nepodařilo nebo je-li žaloba vzata zpět (§ 104 odst. 1 a odst. 2 OSŘ). Jestliže ostatní účastníci řízení se zpětvzetím žaloby z vážných důvodů nesouhlasí, prohlásí soud zpětvzetí za neúčinné (§ 96 OSŘ). Dalším ze způsobů jak soud může rozhodnout je schválení uzavřeného smíru. Podmínky, aby mohl být uzavřen smír jsou ve směr totožné s podmínkami dle § 99 OSŘ, zde však pouze navíc musí souhlasit věřitelský výbor.¹¹⁸

6.4 Náklady řízení

Pro náklady vznikající v incidenčním sporu se užití obecná ustanovení obsažená v občanském soudním řádu, nestanoví-li zákon jinak (např. v § 202 IZ). Náklady tvoří zejména hotové výdaje účastníků řízení a jejich zástupců, soudní poplatek, náklady důkazů, ušlý výdělek, náhrada za daň z přidané hodnoty, odměna za zastupování a další.¹¹⁹ V rámci nákladů řízení rozlišujeme primární povinnost (povinnost platit náklady řízení) a sekundární povinnost

¹¹⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2019, sp. zn. 29 ICdo 176/2017.

¹¹⁷ MORAVEC, Tomáš, KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 288.

¹¹⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2019, sen. zn. 29 ICdo 108/2017.

¹¹⁹ HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, s. 665.

(povinnost hradit náklady řízení). Primární povinnost je ovládána zásadou zájmovou, která stanovuje, že každý účastník platí náklady spojené s jeho úkony a s úkony jeho zástupce a náklady spojené s úkony, které soud nařídí v jeho zájmu.¹²⁰ Sekundární povinnost je pak řízena zásadou úspěchu ve věci, což znamená, že účastník sporu, který měl ve věci plný úspěch má právo na náhradu nákladů řízení. Byl-li však úspěch účastníka částečný, pak se náhrada nákladů poměrně rozdělí. Může nastat i situace, kdy neúspěch bude pouze nepatrný, to pak bude mít účastník právo na náhradu nákladů v plné výši.¹²¹

Náhrada nákladů je pak zvláštní pohledávkou na kterou se neužije ustanovení § 170 písm. f) IZ. Zmiňované ustanovení stanoví, že se v insolvenčním řízení neuspokojují žádným ze způsobů řešení úpadku náklady účastníků řízení, které jim vznikly v insolvenčním řízení. Bude-li účastníkovi incidenčního sporu přiznána náhrada nákladů řízení vůči jiné osobě než insolvenčnímu správci či dlužníku, je osoba povinna náhradu zaplatit. Neučiní-li tak v soudem stanovené době, má oprávněný právo náhradu nákladů vymoci výkonem rozhodnutí či exekucí. Jestliže však bude účastníkovi incidenčního sporu přiznána náhrada nákladů proti insolvenčnímu správci jedná se o pohledávku za majetkovou podstatou dle § 168 odst. 2 IZ. Insolvenční správce je pak povinen, umožňuje-li to stav majetkové podstaty pohledávku uhradit.¹²²

Jak jsem již nastínila výše, úprava občanského soudního řádu se neužije bezpodmínečně. Ustanovení § 202 IZ obsahuje úpravu specifickou, která vylučuje užití ustanovení občanského soudního řádu. Úprava v § 202 odst. 1 IZ se týká právě odporových sporů (sporů o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek), kdy žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení vůči insolvenčnímu správci. Výjimku pak představují situace, kdy insolvenční správce vznik nákladů zavínil, to je pak povinen náklady ostatním účastníkům nahradit.¹²³ Ustanovení však řeší pouze situace, kdy tím neúspěšným ve sporu je insolvenční správce. Proto, je-li v tomto sporu insolvenční správce úspěšný, nelze aplikovat ustanovení § 202 IZ, ale je nutno užít úpravu obsaženou v občanském soudním řádu.¹²⁴ Náklady, které v tomto sporu insolvenčnímu správci vznikly se hradí z majetkové podstaty. Paragraf se nadále věnuje případům, kdy byla účastníku odporového sporu přiznána náhrada nákladů vůči dlužníkovi.

¹²⁰ SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. *Občanský soudní řád*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 684.

¹²¹ SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. *Občanský soudní řád*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 684.

¹²² SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 440.

¹²³ MARŠÍKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 420.

¹²⁴ Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 25.8.2009, sp. Zn. 15 CMo 180/2009.

Taková náhrada se pak považuje za přihlášenou pohledávku a v insolvenčním řízení se pak uspokojuje ve stejném pořadí v jakém se uspokojuje pohledávka, o kterou se vedl spor.¹²⁵

6.5 Závaznost rozsudku

Incidenční spor, jak již bylo uvedeno výše, se projednává v rámci insolvenčního řízení, proto je nezbytné, aby i rozhodnutí vydané ve věci samé v rámci incidenčního sporu vyvolávalo účinky pro insolvenční řízení. Díky ustanovení § 164 IZ je pravomocný rozsudek vydaný v incidenčním sporu závazný nejen pro účastníky incidenčního sporu, ale též pro všechny procesní subjekty insolvenčního řízení (§ 9 IZ), přičemž ustanovení se nevztahuje pouze na rozsudek, ale též na usnesení, kterým byl schválen uzavřený smír.¹²⁶ Bez tohoto ustanovení by rozhodnutí o incidenčním sporu bylo pro insolvenční řízení zcela bez významu.¹²⁷

6.6 Pokračování incidenčního sporu po skončení insolvenčního řízení

Vzhledem k tomu, že incidenční spor je závislý na probíhajícím insolvenčním řízení, tak obecně platí zásada, že po skončení insolvenčního řízení nelze v incidenčním řízení pokračovat a je nutné takové řízení usnesením zastavit (§ 159 odst. 3 IZ). Tato zásada však neplatí bezvýjimečně a v některých případech zákon stanoví výjimky. Jedná se například o situace, kdy insolvenční řízení skončilo splněním oddlužení či zrušením konkursu po splnění rozvrhového usnesení. V tomto případě lze v některých incidenčních sporech pokračovat, jako např. ve sporu týkající se pravosti, výše či pořadí pohledávky. Nadále pak již není účastníkem sporu insolvenční správce, ale pouze dlužník (§ 159 odst. 4 a § 159 odst. 5).

¹²⁵ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 440.

¹²⁶ SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 440.

¹²⁷ MARŠÍKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 328.

7 Závěr

Insolvenční řízení jako zvláštní druh civilního soudního řízení si jistě zaslouží náležitou pozornost. V rámci práce jsem se pokusila o analýzu aktuální právní úpravy týkající se insolvenčního řízení, přesněji přezkumu přihlášených pohledávek, jakožto i o analýzu judikatury, a to zejména Nejvyššího soudu a soudů Vrchních.

V insolvenčním řízení se pohledávky uplatňují buď přihláškou na předepsaném formuláři nebo přímo vůči osobě s dispozičním oprávněním k majetkové podstatě. Ve druhém případě hovoříme o tzv. pohledávkách za majetkovou podstatou a jim postavených na roveň. Přihlásit pohledávku lze pouze ve stanovené lhůtě, která činí 2 měsíce. Pohledávky za majetkovou podstatou a jim postavené na roveň lze uplatnit kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení.

V případě oddlužení probíhá přezkumné jednání přímo v kanceláři insolvenčního správce anebo na jiném vhodném místě, zatímco v případě konkursu probíhá přezkumné jednání před soudem. Shodné pro konkurs i oddlužení je, že při jednání je nezbytná osobní účast dlužníka, kdežto insolvenční správce se může nechat zastoupit, avšak na vlastní nebezpečí.

Uplatněné pohledávky je možné v insolvenčním řízení popírat, a to jak z pozice věřitele, dlužníka, tak i insolvenčního správce. Osud popřené pohledávky se liší dle toho, kdo ji popřel, z jakého důvodu ji popřel, zda se jedná o pohledávku vykonatelnou, nevykonatelnou, zajištěnou apod. Zároveň u pohledávky lze samostatně popírat pořadí, výši i pravost, jelikož jednotlivé způsoby popření jsou na sobě navzájem nezávislé. Pokud popřením pohledávky vznikne tzv. incidenční spor, je k projednání příslušný insolvenční soud. Náklady, které pak v tomto řízení vzniknou, se řídí ustanoveními občanského soudního řádu, nestanoví-li insolvenční zákon jinak.

Závěrem lze jen dodat, že jak již bylo v této práci několikrát zmíněno, insolvenční právo je velmi rychle se rozvíjející oblastí práva a prochází častými novelami, v důsledku kterých je občas obtížné udržet přehled. Jednou z nejpálčivějších změn v oblasti samotného přezkumu bylo v posledních letech bezesporu zavedení přezkumných jednání v rámci oddlužení přímo v kanceláři insolvenčního správce, což jistě napomohlo k odlehčení přetížené agendy insolvenčních soudů, nicméně zejména mezi insolvenčními správci zvedlo vlnu nesouhlasu. Jak již totiž správně předvíдали, dlužníci k takovému průběhu insolvenčního řízení nepřistupují se stejným respektem a zodpovědností, jako tomu bylo dříve, když se přezkumná jednání vedla na soudě, což ztěžuje nejen práci insolvenčním správčům, ale zejména činí komplikace v rámci samotného řízení. Z dalších novinek možno zmínit například často se

měníci podobu formulářů vydávaných Ministerstvem spravedlnosti, což činí potíže zejména věřitelům při přihlašování pohledávek a ve své podstatě lze konstatovat, že se obvykle jedná pouze o kosmetické úpravy, které jsou spíše nadbytečné. Na druhou stranu díky těmto relativně frekventovaným změnám se jedná o oblast práva, která dokáže pružně reagovat na aktuální potřeby společnosti a přizpůsobovat se požadavkům doby. Příkladem lze uvést aktuálně diskutované téma zavedení online přezkumných jednání, které by zejména v této pandemii ovlivněné době velmi napomohlo samotnému průběhu insolvenčního řízení a kontaktu mezi insolvenčním správcem a dlužníkem. Jak tato jednání však dopadnou, a zda bude v budoucnu možné skutečně vést online přezkumné jednání zatím stále zůstává otázkou.

Věřím, že tato práce čtenářům poslouží k pochopení a především snazší orientaci v úpravě problematiky přezkumného jednání v rámci insolvenčního řízení.

Seznam použitých zdrojů

Monografie:

- HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*, 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2013. 262 s.
- HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*, 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2018. 312 s.
- PILÁTOVÁ, Jana a kol. *Likvidace obchodních společností*. 5. vydání. ANAG, 2014. 232 s.
- RICHTER, Ondřej. *Věřitelé a uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 320 s.

Komentáře:

- HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2018, 1824 s.
- HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054)*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, 1344 s.
- KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon a předpisy související*, 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR a.s., 2016, 1668 s.
- KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR a.s., 2019, 1792 s.
- LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654)*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 2400 s.
- MARŠÍKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. vydání. Praha: Leges, 2018, 1240 s.
- MORAVEC, Tomáš, KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, 1840 s.
- SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, 1248 s.
- SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. *Občanský soudní řád*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, 1840 s.

Internetové zdroje:

- BRAUN, Tomáš. *Státní zastupitelství* [online]. Insolvecni-zakon-komentar.cz, 2019 [cit. 10. června 2021]. Dostupné na < <https://www.insolvecni-zakon-komentar.cz/onb/33/statni-zastupitelstvi-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFEtumJfoBeSZ0vYC4fe2rlre4UNA/> >.
- HORÁK, Milan. *Přihláška pohledávky v insolvenčním řízení – 2. část.* [online]. epravo.cz, 27. 5. 2021 [cit. 6. září 2021]. Dostupné na < <https://www.epravo.cz/top/clanky/prihlaska-pohledavky-v-insolvecnim-rizeni-2cast-vycisleni-jistiny-a-prislusenstvi-113034.html> >.
- HRŮŠA, Lukáš. *Nesplatná pohledávka a oddlužení* [online]. epravo.cz, 24. 5. 2013 [cit. 6. září 2021]. Dostupné na < <https://www.epravo.cz/top/clanky/nesplatna-pohledavka-a-oddluzeni-91239.html> >.
- JIRMÁSEK, Tomáš. *Podřízené pohledávky, aneb předbíhání ve frontě I.* [online]. Insolvecnizona.cz, 7. 1. 2020 [cit. 13. září 2021]. Dostupné na < <https://www.insolvecnizona.cz/clanky/podrizene-pohledavky-aneb-predbihani-ve-fronte-i/> >.
- MLEJNKOVÁ, Ivana. *Nepatrný konkurs* [online]. Insolvecni-zakon-komentra.cz, 11. 11. 2019 [cit. 28. října 2021]. Dostupné na < <https://www.insolvecni-zakon-komentar.cz/onb/33/nepatrný-konkurs-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFEtumJs0KVDbHZYzt0URMgYwhxA/> >.
- MACHAČ, Martin. *Přihláška pohledávky známého zahraničního věřitele do insolvenčního řízení ČR* [online]. epravo.cz, 2012 [cit. 11. září 2021]. Dostupné na < <https://www.epravo.cz/top/clanky/prihlaska-pohledavky-znameho-zahranicniho-veritele-do-insolvecniho-rizeni-v-cr-83207.html> >.
- POŘÍZEK, Jan. *Kdy a za jakých podmínek je možné zpětvzetí práva na uspokojení ze zajištění v insolvenční?* [online]. epravo.cz, 22. 10. 2018 [cit. 13. června 2021]. Dostupné na < <https://www.epravo.cz/top/clanky/kdy-a-za-jakych-podminek-je-mozne-zpetvzeti-prava-na-uspokojeni-ze-zajisteni-v-insolvecni-108267.html> >.
- ŘEPKA, Vladimír. *Přezkumné jednání v oddlužení online? Ministerstvo spravedlnosti je pro.* [online]. insolvecnizona.cz, 20. 7. 2021 [cit. 18. září 2021]. Dostupné na < <https://www.insolvecnizona.cz/clanky/prezkumne-jednani-v-oddluzeni-on-line-ministerstvo-spravedlnosti-je-pro/> >.
- VIDOVIČOVÁ, Lenka. *Podřízené pohledávky nově při řešení úpadku oddlužením.* Advokátní Deník [online]. 2019, 5 [cit. 16. září 2021]. Dostupné na <

<https://advokatnidenik.cz/2019/06/12/podrizene-pohledavky-nove-pri-reseni-upadku-oddluzenim/> >.

- Dostupné na stránkách insolvenčního rejstříku, <
<https://isir.justice.cz/isir/common/stat.do?kodStranky=FORMULAR> >.

Právní předpisy:

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/848, o insolvenčním řízení, ustanovení čl. 37.
- Vyhláška č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů, ustanovení § 2a.
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, ustanovení § 43.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, ustanovení § 200.
- Zákon č. 549/1991 Sb., zákon České národní rady o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, ustanovení § 11 odst. 2 písm. o).
- Zákon č. 31/2019 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
- Zákon č. 182/2006 Sb., zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, ustanovení § 9.

Judikatura:

- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 1. 2003, sp. zn. 29 Cdo 1151/2000.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 4. 2008, sp. zn. KSHK 41 INS 128/2008, 1 VSPH 8/2008.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 7. 2008, č.j. 1 VSPH 94/2008, ve věci sp. zn. KSUL 45 INS 150/2008.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 4. 9. 2008, sp. Zn. 29 NSČR 4/2008.
- Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 8. 2009, sp. Zn. 15 CMO 180/2009.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 7. 2010 sp. zn. MSPH 96 INS 4203/2009, 3 VSPH 192/2010-P3.
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2010 č.j. 29 NSČR 17/2009-A-84, sp. zn. KSUL 77 INS 4542/2008.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2011, sp. zn. 29 Cdo 4704/2010.
- Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 6. 2011, sp. zn. 36 Co 13/2011.
- Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 1. 2012, č.j. 139 ICm 3015/2011-24.
- Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 2. 2012, sp. zn. KSUL 45 INS 23654/2011.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2012, sp. zn. 5 NS ČR 32/11.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 4. 2012, sp. zn. 29 Cdo 4268/2010.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 2. 2013, sp. Zn. 29 ICdo 11/2012.
- Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 2. 2014, sp. zn. KSPL 56 INS 21261/2013.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2014, sp. zn. 29 Cdo 716/2012.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14.10.2014 sp. Zn. 104 VSPH 126/2014.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2014 sen. zn. 29 NSČR 39/2014.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 06. 2015 sp. zn. 4 VSPH 42/2015-P10-10.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 4. 2018 sp. zn. 103 VSPH 300/2018.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 8. 2018, č. j. MSPH 78 INS 10174/2014, 29 NSČR 150/2016.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2019, sen. zn. 29 ICdo 108/2017.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2019, sp. zn. 29 ICdo 176/2017.
- Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 13. 8. 2020, č. j. KSPA 60 INS 16963/2020-A-6.

- Rozhodnutí Nejvyššího soudu v ČR ze dne 31. 3. 2021, sp. Zn. 29 NSČR 25/2019.
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2021, sp. Zn. 29 ICdo 112/2019.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 5. 2021, sp. zn. 29 Cdo 3310/2020.

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá přezkumem přihlášených pohledávek v insolvenčním řízení a samotným uplatněním pohledávek ve světle aktuální právní úpravy dle zákona č. 182/2006 Sb., zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. Dále se práce věnuje popírání pohledávek, a to jak z pozice insolvenčního správce, dlužníka, tak i věřitele. Práce se zaměřuje i na jednotlivé způsoby popření, jako je popření výše, pořadí i pravosti pohledávky. Závěrečná část práce obsahuje stručný popis incidenčních sporů, které mohou vzniknout v případě popření pohledávek v insolvenčním řízení a nastínění plánované novinky v souvislosti s přezkumným jednáním, kterou je online přezkumné jednání.

Summary

The diploma thesis deals with the review of filed claims in insolvency proceedings and the actual filing of claims in the light of the current legislation under Act No. 182/2006 Coll., the Act on Bankruptcy and its Resolution (Insolvency Act), as amended. Furthermore, the thesis deals with the denial of claims, both from the position of the insolvency administrator, the debtor and the creditor. The thesis also focuses on the individual methods of denial, such as denial of the amount, ranking and authenticity of the claim. The final part of the thesis contains a brief description of the incidental disputes that may arise in case of denial of claims in insolvency proceedings and an outline of the planned innovation in connection with the review hearing, which is the online review hearing.

Klíčová slova

Insolvenční řízení

Věřitel

Pohledávka

Přezkum pohledávky

Popření pohledávky

Oddlužení

Dlužník

Věřitel

Insolvenční správce

Příhláška pohledávky

Key words

Insolvency proceedings

Creditor

Claim

Claim review

Denial of claim

Debt relief

Debtor

Creditor

Insolvency administrator

Claim application